

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2019. gada 30. aprīlī*

Valsts atbalsts – Atbrīvojuma no uzņēmumu ienākuma nodokļa shēma, ko Francija īstenojusi par labu savām ostām – Lēmums, ar kuru atbalsta shēma atzīta par nesaderīgu ar iekšējo tirgu – Pastāvošs atbalsts – Saimnieciskās darbības jēdziens – Pienākums norādīt pamatojumu – Konkurences izkropļojumi un ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm – Labas pārvaldības princips

Lietā T-747/17

Union des ports de France – UPF, Parīze (Francija), ko pārstāv *C. Vannini* un *E. Moraitou*, *avocats*,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *B. Stromsky* un *S. Noë*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kura ir pamatota ar LESD 263. pantu un ar kuru tiek lūgts atcelt Komisijas Lēmumu (ES) 2017/2116 (2017. gada 27. jūlijs) par atbalsta shēmu SA.38398 (2016/C, ex 2015/E), ko īstenojusi Francija – Nodokļu piemērošana ostām Francijā (OV 2017, L 332, 24. lpp.),

VISPĀRĒJĀ TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs *G. Berardis* [*G. Berardis*] (referents), tiesneši *S. Papasavs* [*S. Papasavvas*] un *O. Spinjana-Matei* [*O. Spineanu-Matei*],

sekretārs: *L. Ramete* [*L. Ramette*], administrators,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2018. gada 28. novembra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

- 1 2013. gadā Eiropas Komisijas dienesti visām dalībvalstīm nosūtīja anketu par to ostu darbību un aplikšanu ar nodokļiem, lai iegūtu kopainu šajā jomā un lai noskaidrotu ostu situāciju saistībā ar Eiropas Savienības noteikumiem par valsts atbalstu. Turpinājumā par šo jautājumu Komisijas dienesti apmainījās ar vairākām vēstulēm ar Francijas iestādēm.
- 2 Ar 2014. gada 9. jūlija vēstuli Komisija atbilstoši Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999 (1999. gada 22. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai (OV 1999, L 83, 1. lpp.), 17. pantam informēja šīs iestādes par tās veikto ostu aplikšanas ar nodokļiem noteikumu sākotnējo novērtējumu saistībā ar šo noteikumu iespējamo kvalificēšanu par valsts atbalstu un to saderību ar iekšējo tirgu. Šīs vēstules beigās tā sākotnēji secināja, ka Francijas ostām piešķirtais atbrīvojums no uzņēmumu ienākuma nodokļa (turpmāk tekstā – “UIN”) ir uzskatāms par nesaderīgu valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, un uzaicināja Francijas iestādes iesniegt savus apsvērumus par šo sākotnējo novērtējumu.
- 3 Francijas valsts iestādes nosūtīja savus apsvērumus ar 2014. gada 7. novembra vēstuli. 2014. gada 12. decembrī notika Komisijas dienestu un Francijas iestāžu sanāksme. 2015. gada 15. janvārī Francijas iestādes nosūtīja Komisijai papildu apsvērumus. Ar 2015. gada 1. jūnija vēstuli Komisijas dienesti atbildēja uz šo vēstuli, precizējot, ka pašreizējā stadijā Komisijas dienesti paliek pie 2014. gada 9. jūlija vēstulē paustās sākotnējā viedokļa.
- 4 Ar 2016. gada 21. janvāra vēstuli Komisija apstiprināja savu nostāju un, pamatojoties uz LESD 108. panta 1. punktu un Padomes Regulas (ES) 2015/1589 (2015. gada 13. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV 2015, L 248, 9. lpp.), 22. pantu piedāvāja Francijas iestādēm kā lietderīgu pasākumu atsaukt atbrīvojumu no UIN, ko saņēma ostas par ienākumiem, kurus tās guva par savām saimnieciskajām darbībām no 2017. nodokļu gada sākuma. Francijas iestādes tika aicinātas, neietverot nosacījumus un nepārprotami, izteikt savu viedokli par Komisijas priekšlikumu saskaņā ar Regulas Nr. 2015/1589 23. panta 1. punktu divu mēnešu laikā.
- 5 Ar 2016. gada 11. aprīļa vēstuli Francijas iestādes iesniedza Komisijai savus apsvērumus. 2016. gada 27. jūnijā tika organizēta sanāksme starp Francijas iestādēm un Komisijas dienestiem.
- 6 Tā kā Francijas iestādes, neietverot nosacījumus un nepārprotami, noraidīja Komisijas piedāvātos lietderīgos pasākumus, tā nolēma uzsākt LESD 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru, piemērojot Regulas Nr. 2015/1589 23. panta 2. punktu. Komisijas lēmums uzsākt procedūru tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV 2016, C 302, 23. lpp.; turpmāk tekstā – “uzsākšanas lēmums”). Komisija aicināja Franciju iesniegt savus apsvērumus par lēmuma saturu. Tā uzaicināja arī ieinteresētās personas iesniegt savus apsvērumus par attiecīgo pasākumu.
- 7 Francijas iestādes darīja zināmus savus apsvērumus ar 2016. gada 19. septembra vēstuli. Komisija saņēma vairāku ieinteresēto personu sniegtos apsvērumus, tostarp no prasītājas *Union des ports de France – UPF* [Francijas Ostu savienības]. Komisija pārsūtīja šos apsvērumus Francijai, dodot tai iespēju iesniegt komentārus par tiem. Tā saņēma Francijas komentārus ar 2016. gada 3. novembra vēstuli. 2016. gada 16. novembrī tika organizēta Francijas iestāžu un Komisijas dienestu sanāksme.
- 8 2017. gada 27. jūlijā Komisija pieņēma Lēmumu (ES) 2017/2116 par atbalsta shēmu SA.38398 (2016/C, ex 2015/E), ko īstenojusi Francija – Nodokļu piemērošana ostām Francijā (OV 2017, L 332, 24. lpp.; turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).

9 Apstrīdētais lēmums tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2017. gada 14. decembrī. Turklāt šis lēmums tika paziņots prasītājam ar 2017. gada 6. septembra vēstuli kā ieinteresētajai personai, kas ir iesniegusi apsvērumus formālajā izmeklēšanas procedūrā.

10 Apstrīdētā lēmuma 1. pants ir izteikts šādi:

“Atbrīvošana no uzņēmumu ienākuma nodokļa par labu autonomajām ostām (daļa no kurām ir pārdēvētas [kļuvušas] par lielajām jūras ostām), jūras tirdzniecības kamerām, tirdzniecības un rūpniecības kamerām, kas pārvalda ostu iekārtas, pašvaldībām – valsts īpašumā esošu jūras ostu iekārtu koncesionārēm, kā arī uzņēmumiem, kurus tās ir varējušas pilnvarot veikt šo iekārtu apsaimniekošanu, ir pastāvoša valsts atbalsta shēma, kas nav saderīga ar iekšējo tirgu.”

11 Saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 2. pantu:

“1. Francija atceļ 1. pantā minēto atbrīvojumu no uzņēmumu ienākuma nodokļa un nosaka, ka subjektiem, uz kuriem attiecas šis atbrīvojums, ir jāmaksā uzņēmumu ienākuma nodoklis.

2. Pasākums, ar kuru Francija īsteno savas saistības, kas izriet no 1. punkta, ir jāapstiprina līdz tā kalendārā gada beigām, kurā paziņots šis lēmums. Šis pasākums piemērojams vēlākais attiecībā uz ienākumiem no saimnieciskās darbības, kas gūti no tā finanšu gada sākuma, kurš seko pēc pasākuma apstiprināšanas.”

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

12 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 15. novembrī, prasītāja cēla šo prasību.

13 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

- atcelt apstrīdēto lēmumu;
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

14 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

- noraidīt prasību;
- piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

Par pieņemamību

15 Komisija apstrīd šīs prasības pieņemamību. Pēc 2018. gada 6. novembra sprieduma *Scuola Elementare Maria Montessori*/Komisija, Komisija/*Scuola Elementare Maria Montessori* un Komisija/*Ferracci* (no C-622/16 P līdz C-624/16 P, EU:C:2018:873) Komisija ir sniegusi sīkākus paskaidrojumus tiesas sēdē, apgalvojot, ka, lai gan apstrīdētais akts ir reglamentējošs akts, tas bija saistīts ar īstenošanas pasākumiem attiecībā pret prasītājas biedriem, tādējādi tiem bija jāpierāda, ka šis lēmums tos skar tieši un individuāli.

- 16 Tālāk attiecībā uz prasītājas individuālo skaršanu Komisija apgalvo, ka šie biedri nepieder pie slēgta personu loka, kas var saņemt atbrīvojumu no UIN un tiem ir tikai attiecīgās shēmas potenciālo saņēmēju statuss. Turklāt, tās ieskatā, ar apstrīdēto lēmumu netiek grozītas minēto biedru jau iegūtās tiesības, ciktāl principā nepastāv iegūtās tiesības uz nodokļu režīma saglabāšanu nākotnē. Līdz ar to šie biedri nevar pretendēt uz to, ka tie tiek individuāli skarti ar apstrīdēto lēmumu.
- 17 Visbeidzot Komisija apgalvo, ka prasītāja nevar atsaukties uz saviem uzdevumiem, kas ir paredzēti tās iekšējos statūtos, Savienības instancēs aizsargāt un pārstāvēt savu biedru intereses, lai pierādītu, ka ir aizskartas tās intereses, jo šāds akts nav Savienības tiesību norma, ar ko tai tiešā veidā tiktu atzītas noteikta veida procesuālās tiesības. Tāpat Komisija uzskata, ka tas vien, ka prasītāja piedalījās atbalsta shēmas formālajā izmeklēšanas procedūrā, nevar tai piešķirt *locus standi*.
- 18 Prasītāja apstrīd šos argumentus un apgalvo, ka ar apstrīdēto lēmumu tās biedri tiek skarti tieši un individuāli, līdz ar to pašai prasītājai ir *locus standi*.
- 19 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka LESD 263. panta ceturtajā daļā ir paredzēti divi gadījumi, kuros fiziskai vai juridiskai personai ir atzītas *locus standi* attiecībā uz Savienības aktu, kura adresāte tā nav. Pirmkārt, šāda prasība var tikt celta ar nosacījumu, ka šis akts to skar tieši un individuāli. Otrkārt, attiecīgā persona var celt prasību par reglamentējošu aktu, kas nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem, ja tas to skar tieši (skat. spriedumu, 2014. gada 27. februāris, *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 20 Tālāk ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru tādu apvienību kā prasītāja celtās prasības ir pieņemamas trīs gadījumos, proti, ja apvienība pārstāv to uzņēmumu intereses, kam ir tiesības celt prasību, ja apvienības ir ietekmētas individuāli, jo ietekmētas to kā apvienību attiecīgas intereses, tostarp tādēļ, ka tiesību akts, kuru lūgts atcelt, ir ietekmējis apvienības kā sarunu dalībnieces stāvokli, vai arī ja tiesību normā tām ir skaidri atzīta virkne procesuālā rakstura iespēju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 18. marts, *Forum 187*/Komisija, T-189/08, EU:T:2010:99, 58. punkts un tajā minētā judikatūra, un rikojumu, 2016. gada 26. aprīlis, *EGBA* un *RGA*/Komisija, T-238/14, nav publicēts, EU:T:2016:259, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 21 Šajā lietā ir jākonstatē tāpat, kā to ir darījusi Komisija, ka nevienā Savienības tiesību normā prasītājai tieši nav atzītas procesuāla rakstura iespējas. Tas vien, ka tās statūtos tai ir ļauts aizstāvēt savu biedru vispārējās intereses un tos pārstāvēt Savienības instancēs, šajā ziņā nav pietiekams (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1995. gada 6. jūlijs, *AITEC* u.c./Komisija, no T-447/93 līdz T-449/93, EU:T:1995:130, 54. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 22 Turklāt prasītājas *locus standi* nevar izsecināt no tā vien, ka tā piedalījās formālajā izmeklēšanas procedūrā ieinteresētās personas statusā, pat ja šis apstāklis var būt atbilstošs, lai novērtētu to, vai uzņēmumam ir *locus standi* (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 22. novembris, *Sniace* /Komisija, C-260/05 P, EU:C:2007:700, 56. punkts, un 2014. gada 5. novembris, *Vtesse Networks* /Komisija, T-362/10, EU:T:2014:928, 53. punkts).
- 23 Prasītāja turklāt neapgalvo, ka apstrīdētais lēmums būtu ietekmējis tās sarunvedējas stāvokli tāpat kā lietā, kurā tika pieņemts 1988. gada 2. februāra spriedums *Kwekerij van der Kooy* u.c./Komisija (67/85, 68/85 un 70/85, EU:C:1988:38).
- 24 Līdz ar to ir jāpārbauda, vai prasītājai ir *locus standi*, ciktāl tā pārstāv savu biedru intereses, kuriem pašiem par sevi ir tiesības celt prasību atbilstoši iepriekš 20. punktā minētajai judikatūrai.
- 25 Šajā ziņā ir jāprecizē, ka šādā gadījumā apvienības *locus standi* pamatojas uz apsvērumu par to, ka apvienības celtai prasībai ir procesuālas priekšrocības, jo tā ļauj izvairīties no liela skaita atsevišķu prasības pieteikumu iesniegšanas, kas ir vērsti pret vieniem un tiem pašiem aktiem, jo apvienība aizstāj vienu vai vairākus tās biedrus, savukārt šiem biedriem pašiem par sevi ir tiesības celt pieņemamu

prasību (spriedumi, 1995. gada 6. jūlijs, *AITEC u.c./Komisija*, no T-447/93 līdz T-449/93, EU:T:1995:130, 60. punkts, un 2016. gada 15. septembris, *Molinos Río de la Plata u.c./Padome*, no T-112/14 līdz T-116/14 un T-119/14, nav publicēts, EU:T:2016:509, 35. punkts).

- 26 Tātad apvienība nevar atsaukties uz faktu, ka pārstāv savu biedru intereses, kas paši ir cēlušī prasības, ar kurām tie paši aizstāv savas intereses (skat. spriedumu, 2016. gada 15. septembris, *Molinos Río de la Plata u.c./Padome*, no T-112/14 līdz T-116/14 un T-119/14, nav publicēts, EU:T:2016:509, 36. punkts un tajā minētā judikatūra). No tā izriet, ka šo prasību nevar atzīt par pieņemamu, balstoties uz to, ka prasītāja pārstāv *chambre de commerce et d'industrie métropolitaine Bretagne-ouest (port de Brest)* [Rietumu Bretaņas Tirdzniecības un metropoles ražošanas kameru (Brestas ostu)], jo tā pati ir cēlusi prasību pret apstrīdēto lēmumu lietā T-754/17 *Chambre de commerce et d'industrie métropolitaine Bretagne-ouest (port de Brest)/Komisija*, un nav vajadzības lemt par tās iesniegtās prasības pieņemamību (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2012. gada 29. marts, *Asociación Española de Banca/Komisija*, T-236/10, EU:T:2012:176, 30. punkts).
- 27 Turpretī prasītāja var likumīgi aizstāvēt to savu biedru intereses, kas paši nav cēlušī prasības, ar nosacījumu, ka tiem bija *locus standi*, kas ir jāpārbauda.
- 28 Pirmkārt, ir jākonstatē, ka prasītājas biedri nav apstrīdētā lēmuma adresāti, jo tas ir adresēts Francijas Republikai.
- 29 Otrkārt, tā kā apstrīdētais lēmums ir piemērojams objektīvi noteiktās situācijās un rada juridiskās sekas attiecībā uz vispārēji un abstrakti noteiktu personu kategoriju, šis lēmums ir reglamentējošs akts (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 15. septembris, *Scuola Elementare Maria Montessori/Komisija*, T-220/13, nav publicēts, EU:T:2016:484, 49. un 52. punkts).
- 30 Tomēr ir jākonstatē, ka tas var radīt juridiskas sekas vienīgi attiecībā uz tādiem saimnieciskās darbības subjektiem, kas darbojas ostu nozarē, kādi ir prasītājas biedri, bez vajadzības Francijas iestādēm pieņemt īstenošanas pasākumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 26. septembris, *Royal Scandinavian Casino Århus/Komisija*, T-615/11, nav publicēts, EU:T:2014:838, 51. punkts un tajā minētā judikatūra). Lēmuma 2. pantā ir paredzēts, ka "Francija atceļ 1. pantā minēto atbrīvojumu no uzņēmumu ienākuma nodokļa un nosaka, ka subjektiem, uz kuriem attiecas šis atbrīvojums, ir jāmaksā uzņēmumu ienākuma nodoklis". Ja šādi izpildes pasākumi nav noteikti, spēkā esošais nodokļu regulējums, ar ko ir paredzēts atbrīvojums no UIN par labu autonomajām ostām un tirdzniecības un rūpniecības kamerām (turpmāk tekstā – "TRK"), kas pārvalda ostu infrastruktūras, joprojām saglabājas spēkā.
- 31 Turklāt, kā to tiesas sēdē norādīja Komisija, atbrīvojuma no UIN atcelšana principā prasītājas biedriem izpaudīsies kā paziņojums par nodokļiem, kurā būs ietvertas šīs izmaiņas. Šādi paziņojumi par nodokli ir īstenošanas pasākumi attiecībā pret prasītājas biedriem, un par tiem, Komisijas ieskatā, var celt prasību valsts tiesās, kuras attiecīgā gadījumā varētu, pamatojoties uz LESD 267. pantu, uzdot jautājumu Tiesai, ja tām būtu šaubas par apstrīdētā lēmuma spēkā esamību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 15. septembris, *Scuola Elementare Maria Montessori/Komisija*, T-220/13, nav publicēts, EU:T:2016:484, 55. un 61. punkts).
- 32 No tā izriet, ka apstrīdētais pasākums ir saistīts ar īstenošanas pasākumiem attiecībā uz prasītājas biedriem, līdz ar to tiem ir jāpierāda, ka apstrīdētais lēmums tos skar tieši un individuāli.
- 33 Pirmkārt, attiecībā uz prasītājas biedru tiešo skaršanu, kas šajā lietā netiek apstrīdēta, ir jānorāda, ka pat tad, ja apstrīdētais lēmums ir adresēts Francijas iestādēm, šīm iestādēm ar to nav atstāta nekāda rīcības brīvība un tām ir uzlikts pienākums atcelt atbrīvojumu no UIN, ko varēja saņemt tādas vienības kā prasītāja (apstrīdētā lēmuma 2. panta 1. punkts) attiecībā uz ienākumiem no viņu ekonomiskās

darbības (apstrīdētā lēmuma 2. panta 2. punkts). Apstrīdētais lēmums tāvad prasītājas biedrus skar tieši (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1999. gada 15. jūnijs, *Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia/Komisija*, T-288/97, EU:T:1999:125, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 34 Otrkārt, attiecībā uz prasītājas biedru individuālo skaršanu ir jākonstatē, ka apstrīdētajā lēmumā tie nav minēti pēc to nosaukuma vai individuāli norādīti. Apstrīdētā lēmuma 1. pants tik tiešām attiecas vispārīgi uz autonomām ostām (daļa no tām ir kļuvušas par lielajām jūras ostām), jūras tirdzniecības kamerām, TRK, kas pārvalda ostu iekārtas, pašvaldībām – valsts īpašumā esošu jūras ostu iekārtu koncesionārēm, kā arī uzņēmumiem, kurus tās ir varējušas pilnvarot veikt šo iekārtu apsaimniekošanu.
- 35 Saskaņā ar judikatūru trešās personas var apgalvot, ka lēmums, kas ir adresēts kādai citai personai, tās skar individuāli tikai tad, ja šis lēmums tās ietekmē tām raksturīgu īpašu pazīmju dēļ vai tādu faktisko apstākļu dēļ, kas tās atšķir no visām citām personām, un tad, ja visi šie faktori tās individualizē tieši tāpat kā lēmuma adresātu (skat. spriedumu, 2014. gada 27. februāris, *Stichting Woonpunt u.c./Komisija*, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 36 Šajā ziņā, kā to tiesas sēdē atgādināja Komisija, tikai iespēja vien vairāk vai mazāk precīzi noteikt to personu skaitu vai pat identitāti, uz kurām attiecas pasākums, nekādā gadījumā nenozīmē, ka šis pasākums tās skar individuāli, ja ir skaidrs, ka šis pasākums ir piemērojams objektīvām tiesiskām vai faktiskām situācijām, kas paredzētas attiecīgajā tiesību aktā (skat. spriedumu, 2014. gada 27. februāris, *Stichting Woonpunt u.c./Komisija*, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 58. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 37 Tomēr, ja lēmums skar personu grupu, kas ir identificēta vai identificējama akta pieņemšanas brīdī, un, ņemot vērā šīs grupas locekļus raksturojošus kritērijus, šis akts var šīs personas skart individuāli, jo tās pieder pie ierobežota tirgus dalībnieku loka, un tas tā it īpaši var būt gadījumā, ja lēmums groza privātpersonas tiesības, kuras iegūtas pirms tā pieņemšanas (skat. spriedumu, 2014. gada 27. februāris, *Stichting Woonpunt u.c./Komisija*, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 59. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 38 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jānorāda, ka visi prasītājas biedri ir Francijas ostas vai lielās jūras ostas, vai TRK, kas pārvalda šādas ostas, kas likumīgi saņēma atbrīvojumu no UIN, kamēr šo shēmu neapstrīdēja Komisija, pieņemot apstrīdēto lēmumu.
- 39 Otrkārt, kā to tiesas sēdē atgādināja prasītāja, atbalsta shēmas saņēmēji šajā lietā ir publisko tiesību juridiskas personas, kas ir izveidotas ar dekrētu, un tāvad to dibināšana nav atkarīga no privātas iniciatīvas.
- 40 Līdz ar to ir jākonstatē, ka prasītājas biedri ietilpst slēgtā saimnieciskās darbības subjektu lokā, kas bija identificējami apstrīdētā lēmuma pieņemšanas laikā.
- 41 Šajā ziņā, pretēji tam, ko apgalvoja Komisija tiesas sēdē, šis loks nevar nākotnē paplašināties, jo, pat ja pieņemtu, ka nākotnē ar dekrētu varētu izveidot citu ostu vai TRK, atšķirībā no prasītājas biedriem tās nebūtu vienības, kas varētu atsaukties uz faktiskā pirms apstrīdētā lēmuma pastāvoša atbalsta shēmas saņēmēja statusu.
- 42 Treškārt, prasītājas biedru situācija turklāt ir jānošķir no tās, kurā atrodas biedri, kas ir prasītāji lietā, kurā tika pieņemts 2016. gada 26. aprīļa spriedums *EGBA un RGA/komisija* (T-238/14, nav publicēts, EU:T:2016:259), uz ko atsauca Komisija. Atšķirībā no šīs lietas, kas attiecas uz pastāvošu atbalsta shēmu, minētajā lietā apstrīdētais lēmums attiecās uz jaunu atbalsta shēmu par projektu saistībā ar nodevai pielīdzināmu maksājumu par zirgu skriešanās sacīkšu derībām tiešsaistē, lai finansētu sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu, kas bija uzticēts sabiedrībām, kuras organizē šīs sacīkstes. Prasītāju biedri, kas visi bija saimnieciskās darbības subjekti izložu un azartspēļu nozarē, tāvad varēja atsaukties vienīgi uz savu potenciālo konkurentu pretendēt uz šī atbalsta saņemšanu nākotnē statusu, ņemot vērā to, ka apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī vēl nebija uzsākta tā izpildīšana. Līdz ar to, kā norādīja Vispārējā tiesa šajā lietā, attiecīgais lēmums skāra visus saimnieciskās darbības subjektus, kas darbojas

zirgu skriešanās sacīkšu derību tiešsaistē nozarē Francijā: gan tos, kas darbojās šajā tirgū pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, gan tos, kuri bija ienākuši šajā tirgū pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, gan arī tos, kuri šajā tirgū ienāktu nākotnē. Prasītāju biedri tādējādi veidoja nenoteiktu saimnieciskās darbības subjektu loku, kas varētu paplašināties pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas. Tie neveidoja slēgtu loku, proti, grupu, kas vairs nevarēja paplašināties pēc apstrīdētā akta pieņemšanas. Tādējādi prasītāju biedrus apstrīdētais lēmums neskāra nekā citādi, kā vien viņu objektīvā nodevai pielīdzināma maksājuma maksātāju statusa dēļ tāpat kā jebkuru citu konkurentu attiecīgajā nozarē (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2016. gada 26. aprīlis, *EGBA* un *RGA*/Komisija, T-238/14, nav publicēts, EU:T:2016:259, 66. un 67. punkts).

- 43 Ņemot vērā visus šos apsvērumus, ir jāsecina, ka šajā lietā apstrīdētais lēmums prasītājas biedrus skar individuāli, jo tie apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī veidoja slēgtu identificējamu saimnieciskās darbības subjektu loku.
- 44 Līdz ar to, tā kā prasītājas biedriem šajā lietā ir *locus standi* attiecībā uz apstrīdēto lēmumu, prasītājai šī apstākļa dēļ arī ir *locus standi* LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē, ciktāl tā pārstāv to biedru intereses, kuri paši nav cēlušī prasību par šo lēmumu.

Par lietas būtību

- 45 Prasības pamatojumam prasītāja izvirza piecus pamatus, kas ir, pirmkārt, par kļūdu tiesību piemērošanā nodokļu pasākuma, to aplūkojot kopumā, kvalificēšanas par valsts atbalstu dēļ, otrkārt, par kļūdu tiesību piemērošanā saistībā ar novērtējumu par Francijas ostu veikto darbību ekonomiskā rakstura novērtējumu, treškārt, par kļūdu novērtējumā par nosacījumiem, kas attiecas uz konkurences izkropļošanu un tirdzniecības ietekmēšanu starp dalībvalstīm saistībā ar Francijas ostām vispār un konkrēti saistībā ar salu ostām, aizjūras ostām un nepietiekamu pamatojumu saistībā ar šo pārbaudi, ceturtkārt, par kļūdu tiesību piemērošanā, veicot pastāvošā atbalsta pārbaudes procedūru, un par LESD 108. panta 1. un 2. punkta pārkāpumu saistībā ar “lietderīgo pasākumu procedūru” kombinācijā ar samērīguma principu un, piektkārt, par labas pārvaldības principa pārkāpumu.

Par pirmo pamatu saistībā ar kļūdu tiesību piemērošanā, jo Komisija esot kļūdaini kvalificējusi atbrīvojuma no UIN shēmu par labu Francijas ostām kā valsts atbalstu kopumā

- 46 Prasītāja atgādina, ka vienībai, kas vienlaikus veic darbības, kuras ir saistītas ar publiskās varas prerogatīvām un saimnieciskajām darbībām, ir jāievēro vienīgi tās normas par valsts atbalstu, kas attiecas uz tās saimnieciskajām darbībām. Tā apgalvo, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, jo tā nav precizējusi, ka izvēlēta valsts atbalsta kvalifikācija attiecas vienīgi uz Francijas ostu saimnieciskajām darbībām. Līdz ar to tā lūdz Vispārējo tiesu atcelt apstrīdēto lēmumu šajā ziņā vai vismaz grozīt šī lēmuma rezolutīvo daļu, lai tieši izslēgtu pienākumu aplikt ar UIN darbības, kas nav saimnieciskās darbības, kuras veic Francijas ostas.
- 47 Komisija apstrīd šos argumentus.
- 48 Pirmkārt, ir jākonstatē, ka no apstrīdētā lēmuma rezolutīvās daļas (skat. iepriekš 10. un 11. punktu) skaidri izriet, ka atbalsta pasākums attiecas uz atbrīvojumu no UIN saņēmējām vienībām par ienākumiem, ko tās gūst vienīgi no saimnieciskās darbības. Prasītājas pirmais pamats tāpat ir balstīts uz kļūdainu apstrīdētā lēmuma rezolutīvās daļas interpretāciju.
- 49 Turklāt, tā kā attiecīgais nodokļu pasākums ir vienādi piemērojams visiem saņēmēju vienību ienākumiem neatkarīgi no to darbību rakstura, Komisija loģiski varēja prasīt pārtraukt šīs shēmas piemērošanu kā tādu, kas nodrošinātu, ka izzūd atbrīvojums no UIN, ko saņēma šīs vienības attiecībā uz ienākumiem no saimnieciskās darbības, kas bija atzīta par nesaderīgu ar iekšējo tirgu.

- 50 Otrkārt, ir jāatgādina, ka akta rezolutīvā daļa ir nešķirami saistīta ar tā motīvu daļu un tā ir jāinterpretē, vajadzības gadījumā ņemot vērā pamatojumu, kura dēļ šis akts ir ticis pieņemts (spriedumi, 1997. gada 15. maijs, *TWD/Komisija*, C-355/95 P, EU:C:1997:241, 21. punkts, un 2012. gada 2. marts, *Nīderlande/Komisija*, T-29/10 un T-33/10, EU:T:2012:98, 146. punkts).
- 51 Apstrīdētā lēmuma 42.–61. apsvērumā Komisija ir centusies pierādīt, kādā mērā ostas, vismaz daļēji, veica saimnieciskas darbības un līdz ar to bija uzskatāmas par uzņēmumiem LESD konkurences tiesību normu izpratnē.
- 52 Apstrīdētā lēmuma 44. apsvērumā Komisija ir precizējusi, ka tā neapstrīdēja to, ka ostām var tikt deleģēti atsevišķi publiskās varas uzdevumi vai tādas darbības, kam nav saimnieciska rakstura, kā, piemēram, jūras satiksmes kontrole un drošības uzraudzība vai pretpiesārņojuma uzraudzība, ne arī to, ka īstenojot šos uzdevumus, ostas nebija uzskatāmas par uzņēmumiem LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Šajā ziņā tā precizēja, ka šī procedūra par atbrīvojumu no UIN tātad varēja tikt kvalificēta par valsts atbalstu tikai tad, ja tā attiecās uz ieņēmumiem, kas tiek gūti no saimnieciskās darbības. Turpretī, kā to apgalvo Komisija, tas, ka vienība veic vienu vai vairākas valsts varas funkcijas, nav pietiekami, lai tā vispārēji nebūtu kvalificējama par “uzņēmumu”. Līdz ar to osta tiks uzskatīta par “uzņēmumu”, ja un ciktāl tā faktiski veic vienu vai vairākas saimnieciskas darbības.
- 53 Apstrīdētā lēmuma 45. apsvērumā Komisija tālāk norādīja uz vairākiem saimnieciskās darbības veidiem, piemēram, dažādu pakalpojumu sniegšanu vairākos tirgos, ko varēja veikt Francijas ostas. Pirmkārt, ostas sniedz vispārēju pakalpojumu kuģiem, sniedzot tiem piekļuvi ostas infrastruktūrai pret atlīdzību. Otrkārt, dažas ostas sniedz specifiskus pakalpojumus kuģiem, tostarp, loču pakalpojumus, kravu pacelšanu un pārvietošanu, tauvošanos, kas arī tiek sniegti pret atlīdzību. Pirmajos divos gadījumos ostas saņemto atlīdzību parasti sauc par “ostas nodevu”. Treškārt, ostas pret atlīdzību nodod uzņēmumu rīcībā noteikta veida infrastruktūru vai zemes gabalus, tie izmanto šīs vietas savām vajadzībām vai arī lai sniegtu kuģiem noteiktus iepriekš minētos ostu pakalpojumus.
- 54 Tādējādi apstrīdētā lēmuma 61. apsvērumā Komisija secināja, ka “autonomās ostas [..], jūras tirdzniecības kameras, tirdzniecības un rūpniecības kameras, kuras pārvalda ostu iekārtas, pašvaldības, kas ir valstij piederošo iekārtu jūras ostās koncesionāres, kā arī uzņēmumi, kuriem tās [bija] varējušas uzticēt šo iekārtu apsaimniekošanu, kas tiešā veidā izmanto[ja] infrastruktūru vai sniedz[a] pakalpojumus ostā, tiktāl, ciktāl tas sk[āra] to saimnieciskās darbības [..], [bija] “uzņēmumi” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.”
- 55 Tātad no apstrīdētā lēmuma motīvu daļas pietiekami skaidri izriet, ka atbalsta saņēmējas vienības tika uzskatītas par uzņēmumiem, kam ir piemērojamas LESD normas par valstu atbalstu, vienīgi saistībā ar to saimnieciskajām darbībām.
- 56 Treškārt, ciktāl prasītāja lūdza Vispārējai tiesai grozīt apstrīdētā lēmuma rezolutīvo daļu, lai tiešā veidā izslēgtu pienākumu piemērot UIN darbībām, kas nav saimnieciskās darbības, ko veic Francijas ostas, ir jāatgādina, ka Savienības tiesai saistībā ar tās veikto likumības pārbaudi nav jāizdod rīkojumi Savienības iestādēm vai tās jāaizstāj (skat. spriedumu, 2016. gada 12. maijs, *Hamr – Sport/Komisija*, T-693/14, nav publicēts, EU:T:2016:292, 91. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 57 Turklāt katrā ziņā šāds apstrīdētā lēmuma rezolutīvās daļas grozījums būtu bez pamata, jo tas ir balstīts kļūdainā apstrīdētā lēmuma interpretācijā, jo lēmumā bija prasīts vienīgi tas, lai vienībām, kas šajā lietā saņēma atbrīvojumu, tiktu piemērots UIN par ienākumiem, ko tās gūst no to veiktajām saimnieciskajām darbībām.
- 58 Tātad pirmais pamats ir jānoraida.

Par otro pamatu saistībā ar kļūdu tiesību piemērošanā attiecībā uz Francijas ostu veikto saimnieciskā rakstura darbību novērtējumu

- 59 Ar šo pamatu prasītāja būtībā pārmet Komisijai, pirmkārt, ka tā nav veikusi detalizētu ostu darbību analīzi, lai pierādītu, kādu veidu darbības bija kvalificējamas par saimnieciskām darbībām, un, otrkārt, ka tā ir kļūdaini kvalificējusi noteiktas darbības par saimnieciskām darbībām, kaut gan tām nebija šāda rakstura.
- 60 Šajā ziņā iesākumā ir jāatgādina, ka lēmuma par valsts atbalstu gadījumā kā šajā lietā Komisija var tikai vispārēji un abstrakti izpētīt attiecīgās shēmas raksturīpašības, lai lēmuma motīvu daļā novērtētu, vai ar šo programmu paredzēto nosacījumu dēļ tā principā ir kvalificējama par valsts atbalstu tās saņēmējiem. Tādējādi Komisijai nav pienākuma veikt piešķirtā atbalsta analīzi par katru individuālo gadījumu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2011. gada 9. jūnijs, *Comitato "Venezia vuole vivere"* u.c./Komisija, C-71/09 P, C-73/09 P un C-76/09 P, EU:C:2011:368, 63. punkts, un 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija, T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 66. punkts).
- 61 Turpinājumā ir jāatgādina, tāpat kā to ir izdarījusi Komisija apstrīdētā lēmuma 42. apsvērumā, ka saskaņā ar judikatūru uzņēmuma jēdzienā ietilpst jebkura vienība, kas veic saimniecisku darbību neatkarīgi no šīs vienības juridiskā statusa un tās finansēšanas veida. Šajā ziņā saimnieciska darbība ir jebkura darbība, kas izpaužas kā preču vai pakalpojumu piedāvāšana noteiktā tirgū (spriedums, 2000. gada 12. septembris, *Pavlov* u.c., no C-180/98 līdz C-184/98, EU:C:2000:428, 74. un 75. punkts; šajā nozīmē skat. arī spriedumus, 1987. gada 16. jūnijs, *Komisija/Itālija*, 118/85, EU:C:1987:283, 7. punkts, un 1991. gada 23. aprīlis, *Höfner* un *Elser*, C-41/90, EU:C:1991:161, 21. punkts).
- 62 Šajā lietā Komisija vispārēji ir atzinusi, ka ostas varēja veikt gan saimnieciskas darbības, gan darbības, kas nav saimnieciskas. Tādējādi tā ir pierādījusi, ka Francijas ostas varēja veikt vairāku veidu saimnieciskās darbības, kuras tā it īpaši ir uzskaitījusi apstrīdētā lēmuma 45. apsvērumā (skat. iepriekš 51.–54. punktu).
- 63 Tātad, pirmkārt, ir jākonstatē, ka prasītāja nekādi neapstrīd šo aprakstu, bet gan tā vienīgi apgalvo, ka atsevišķas ostu darbības esot tāda veida, kas nav saimnieciskas darbības, un ka Komisijas analīze šajā ziņā neesot bijusi pietiekami detalizēta.
- 64 Otrkārt, kā to ir norādījusi Komisija apstrīdētā lēmuma 44. apsvērumā, tostarp netiek apstrīdēts, ka ostām var deleģēt noteiktus publiskās varas uzdevumus vai tādus uzdevumus, kam nav saimnieciska rakstura, piemēram, jūras satiksmes kontroli un drošības uzraudzību vai pretpiesārņojuma uzraudzību, ne arī tas, ka, īstenojot šos uzdevumus, ostas nebija uzskatāmas par uzņēmumiem LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Turpretī tas vien, ka vienība veic vienu vai vairākus publiskās varas uzdevumus vai tādus uzdevumus, kam nav saimnieciska rakstura, kopumā nav pietiekams, lai tas nebūtu kvalificējams par "uzņēmumu". Lai noteiktu, vai attiecīgās darbības ir uzņēmuma darbības LESD izpratnē, ir jāpārbauda šo darbību veids. Ostu tātad uzskata par "uzņēmumu", ja un ciktāl tā faktiski veic vienu vai vairākas saimnieciskās darbības (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2002. gada 24. oktobris, *Aéroports de Paris*/Komisija, C-82/01 P, EU:C:2002:617, 74. un 75. punkts, un 2012. gada 12. jūlijs, *Compass-Datenbank*, C-138/11, EU:C:2012:449, 37. punkts).
- 65 Judikatūrā turklāt ir atzīts, ka lidostu un ostu infrastruktūru izmantošana komercdarbībā un šādas infrastruktūras izbūvēšana ar mērķi veikt šādu izmantošanu komercdarbībā ir kvalificējama par saimnieciskām darbībām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2002. gada 24. oktobris, *Aéroports de Paris* /Komisija, C-82/01 P, EU:C:2002:617, 78. punkts; 2012. gada 19. decembris, *Mitteldeutsche Flughafen* un *Flughafen Leipzig-Halle*/Komisija, C-288/11 P, EU:C:2012:821, 40.–43. punkts, un 2018. gada 15. marts, *Naviera Armas*/Komisija, T-108/16, atrodas izskatīšanā apelācijas tiesvedībā, EU:T:2018:145, 78. punkts).

- 66 Tātad Komisija apstrīdētā lēmuma 61. apsvērumā ir pamatoti uzskatījusi, ka “autonomās ostas [..], jūras tirdzniecības kameras, tirdzniecības un rūpniecības kameras, kuras pārvalda ostu iekārtas, pašvaldības, kas ir valstij piederošo iekārtu jūras ostās koncesionāres, kā arī uzņēmumi, kuriem tās [bija] varējušas uzticēt šo iekārtu apsaimniekošanu, kas tiešā veidā izmanto[ja] infrastruktūru vai sniedz[a] pakalpojumus ostā, tiktāl, ciktāl tas sk[āra] to saimnieciskās darbības [..] [bija] “uzņēmumi” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē”.
- 67 Šo secinājumu nevar atspēkot ne ar vienu no prasītājas argumentiem.
- 68 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka attiecībā uz ostu infrastruktūru kopumā Komisija ir kļūdaini balstījusies uz atšķirību starp jūras piekļuves infrastruktūrām atkarībā no to novietojuma ostu iekšienē vai ārpusē, lai secinātu, ka ir piemērojamas tiesību normas valsts atbalsta jomā. Šajā ziņā noteicošais kritērijs esot nevis infrastruktūras ģeogrāfiskais izvietojums, bet gan tas, vai tās var izmantot visi, kas piedalās jūras satiksmē vai, tieši otrādi, tie, kas piedalās vienīgi ostas saimnieciskajā izmantošanā. Prasītāja pārmet Komisijai, pirmkārt, ka tā, nesniedzot pamatojumu, ir atkāpusies no uzsākšanas lēmuma, kurā tā valsts ieguldījumus jūras piekļuves ceļos ir kvalificējusi pie zemes transporta iekārtām ostas zonas iekšienē un pie citām jūras infrastruktūrām, ko var izmantot visi, kas piedalās jūras satiksmē, neveicot saimnieciskas darbības.
- 69 Ir jākonstatē, ka šāds arguments ir neefektīvs, ciktāl ar to netiek atspēkots Komisijas izdarītais secinājums apstrīdētā lēmuma 61. apsvērumā, kas ir balstīts uz to, ka ostas un citas saņēmējas vienības vismaz daļēji veic saimnieciskas darbības, kā tās ir identificētas apstrīdētā lēmuma 45. apsvērumā, neatkarīgi no šo darbību izvietojuma.
- 70 Katrā ziņā ir jānorāda, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā nav atkāpusies no savas “tradicionālās” pieejas, atbilstoši kurai ostu piekļuves infrastruktūras būvniecību, uzturēšanu, nomaiņu vai atjaunināšanu parasti uzskata par vispārējiem pasākumiem, kam nav saimnieciska rakstura, ja tās nodod lietošanā visiem lietotājiem bez atšķirības un bez atlīdzības. Kā to ir atgādinājusi Komisija apstrīdētā lēmuma 53. apsvērumā, šis pieņēmums attiecas uz situāciju, kurā piekļuvi infrastruktūrai nodrošina bez maksas, kas tā nav šajā lietā. Līdz ar to šajā pašā apstrīdētā lēmuma apsvērumā ietvertā Komisijas analīze, atbilstoši kurai, ja vien atsevišķas šīs lietas īpašības neprasa pretēju nosacījumu, piekļuves infrastruktūra, kas atrodas ostu iekšienē, ko var izmantot visi jūrā braucēji kopumā, kaut gan publiskais finansējums piekļuvei infrastruktūrai, kas atrodas ostas iekšienē un kas principā ir paredzēta vienīgi pašas ostas vajadzībām, nav pretrunā ar šādu pieeju un tātad tajā nav pieļauta nekāda kļūda tiesību piemērošanā.
- 71 Otrkārt, prasītāja pārmet Komisijai, ka tā ir atkāpusies no pamatojuma, kas ir ietverts uzsākšanas lēmumā un iepriekšējās lietās, kurās tā uzskatīja, ka infrastruktūras būvniecība, uzturēšana, nomaiņa vai atjaunināšana, kas bija nodota lietošanā visiem lietotājiem bez atšķirības, nebija kvalificējama par saimniecisku darbību. Līdz ar to tā uzskata, ka Komisijai no ostu saimnieciskās darbības bija jāizslēdz noteikta veida labiekārtošanas darbi.
- 72 Šajā ziņā iesākumā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Komisijas lēmumu pieņemšanas prakse citās lietās nevar ietekmēt apstrīdētā lēmuma spēkā esamību, kas ir novērtējama vienīgi saistībā ar objektīviem LESD noteikumiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2014. gada 16. jūlijs, Vācija/Komisija, T-295/12, nav publicēts, EU:T:2014:675, 181. punkts, un 2016. gada 9. jūnijs, *Magic Mountain Kletterhallen* u.c./Komisija, T-162/13, nav publicēts, EU:T:2016:341, 59. punkts).
- 73 Turpinājumā ir jānorāda, ka uzsākšanas lēmuma 21. punktā Komisija uzskatīja, ka, ņemot vērā šīs lietas apstākļus, atbilstoši kuriem noteiktas ostu uzņemtās darbības (publiskie ieguldījumi jūras piekļuves ceļiem – viļņlaužiem, slūžām, navigācijas kanāliem, bagarēšanai – iekārtās transportam pa zemi ostas zonas iekšienē un citās ostas iekārtās, ko var izmantot visi jūrā braucēji kopumā) nav kvalificējamas

par saimniecisko darbību, šajā ziņā tā atsaucās uz 2004. gada 20. oktobra lēmuma par valsts atbalstu N 520/2003 – Beļģija – Finansiāls atbalsts infrastruktūras darbiem Flandrijas ostās (OV 2005, C 176, 11. lpp.) 35. punktu.

- 74 Tomēr apstrīdētā lēmuma 53. apsvērumā Komisija ir paskaidrojusi, atbildot uz Havras jūras ostas (Francija) apsvērumiem, kuros bija izdarīta atsauce uz iepriekš 72. punktā minēto lēmumu, ka tās prakse kopš 2004. gada ir attīstījusies paralēli ar Tiesas judikatūru. Komisija turklāt atsaucās uz savu 2015. gada 30. aprīļa Lēmumu par valsts atbalstu SA.39608 – Vismāras ostas paplašināšana (OV 2015, C 203, 1. lpp.) un uz diviem punktiem tās analizē par ostu iekārtām, kas atrodas tās Konkurences ģenerāldirekcijas (ĢD) timeklvietnē.
- 75 Tomēr ir jāatgādina, ka formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšana tieši ir domāta, lai Komisija varētu saņemt visus nepieciešamos viedokļus un lai tā pati varētu pieņemt galīgo lēmumu par valsts atbalsta pasākuma kvalifikāciju (skat. spriedumu, 2002. gada 23. oktobris, *Diputación Foral de Guipúzcoa* u.c./Komisija, T-269/99, T-271/99 un T-272/99, EU:T:2002:258, 47. punkts un tajā minētā judikatūra). Tātad novērtējums, ko Komisija ir ietvērusi šādā lēmumā, katrā ziņā ir pagaidu rakstura ar mērķi noteikt, vai pasākums ir kvalificējams par atbalstu un izklāstīt iemeslus, kas liek šaubīties par tā saderību ar iekšējo tirgu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 19. maijs, *Diputación Foral de Bizkaia*/Komisija, T-397/12, nav publicēts, EU:T:2015:291, 58. punkts). No tā izriet, ka galīgajā lēmumā var būt noteiktas atšķirības salīdzinājumā ar lēmumu par izmeklēšanas uzsākšanu, tādēļ vien galīgais lēmums nav uzskatāms par spēkā neesošu (spriedumi, 2009. gada 4. marts, *Itālija/Komisija*, T-424/05, nav publicēts, EU:T:2009:49, 69. punkts, un 2015. gada 19. maijs, *Diputación Foral de Bizkaia*/Komisija, T-397/12, nav publicēts, EU:T:2015:291, 59. punkts).
- 76 Tikai gadījumā, ja Komisija pēc lēmuma par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu ievērotu, ka tā ir pamatojusies vai nu uz nepilnīgiem faktiem, vai kļūdainu šo faktu juridisko kvalifikāciju, tai būtu jābūt iespējai un attiecīgā gadījumā pienākumam pielāgot savu nostāju, pieņemot lēmumu par kļūdas labojumu vai arī jaunu uzsākšanas lēmumu, lai attiecīgajai dalībvalstij un citām ieinteresētajām personām ļautu lietderīgi iesniegt savus apsvērumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 20. septembris, *Regione autonoma della Sardegna* u.c./Komisija, T-394/08, T-408/08, T-453/08 un T-454/08, EU:T:2011:493, 71. un 72. punkts).
- 77 Komisijai ir jāveic kļūdas labojums uzsākšanas lēmumā vai tas jāpaplašina tikai tad, ja tā pielāgo savu argumentāciju pēc lēmuma par izmeklēšanas uzsākšanu par faktiem vai juridisko kvalifikāciju, kas izrādās noteicoši tās novērtējumam par atbalsta saderību ar iekšējo tirgu, lai attiecīgajai dalībvalstij un citām ieinteresētajām personām ļautu lietderīgi iesniegt savus apsvērumus.
- 78 Tas tā tomēr nav šajā lietā attiecībā uz Komisijas izdarīto formulējumu apstrīdētā lēmuma 53. apsvērumā. Lai gan šie apsvērumi norāda uz zināma veida izmaiņām tās praksē par veidu, kā tā novērtē piekļuves ostu infrastruktūrai kopumā saimniecisko raksturu, tas nav izšķirošs jautājums Komisijas novērtējumā par atbalsta pastāvēšanu, ne arī saņēmēju ostu kvalifikācijā par “uzņēmumiem” šajā lietā, jo netiek apstrīdēts, ka tās veic saimniecisku darbību, kas tostarp ir uzskaitītas apstrīdētā lēmuma 45. apsvērumā.
- 79 Turklāt šie novērtējumi būtiski neatšķiras no Komisijas pieejas tostarp uzsākšanas lēmuma 21. punktā. Kā Komisija ir paskaidrojusi savos procesuālajos rakstos, nošķiršanas kritērijs, ko tā izmantoja, lai nošķirtu saimnieciskās darbības no darbībām, kam nav saimnieciska rakstura, kā tas izriet no apstrīdētā lēmuma 53.–56. apsvēruma, ir tāds, vai infrastruktūru var izmantot visi lietotāji bez atšķirības un bez atlīdzības kā vispārēju pasākumu, ko uzņemas valsts saistībā ar saviem pienākumiem jūras transporta attīstības jomā. Vienīgi vienkāršošanas labad Komisija precizēja, ka novietojuma kritērijs atkarībā no tā, vai infrastruktūra atrodas ostas iekšienē vai ārpus tās, principā – izņemot īpašus gadījumus – ļauj noteikt, vai šādai infrastruktūrai piemīt saimniecisks raksturs.

- 80 Treškārt, prasītāja apgalvo, ka, ciktāl Komisija nav pietiekami detalizēti analizējusi katru no Francijas ostu veiktajām darbībām, tā nav arī spējusi noteikt, vai to saimnieciskās darbības ir raksturojamas kā galvenā darbība vai kā palīgdarbības, kas esot nosacījums, no kura ir atkarīga tiesību normu par valsts atbalstu piemērošana attiecībā uz infrastruktūru, kuru izmanto divējādiem mērķiem kā šajā lietā.
- 81 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka tas, ka vienībai daļas no tās darbību veikšanai ir valsts varas prerogatīvas, pats par sevi neliedz to kvalificēt par uzņēmumu līguma noteikumu attiecībā uz konkurences tiesību normām izpratnē attiecībā uz tās pārējām saimnieciskajām darbībām (spriedumi, 2002. gada 24. oktobris, *Aéroports de Paris/Komisija*, C-82/01 P, EU:C:2002:617, 74. punkts, un 2008. gada 1. jūlijs, *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, 25. punkts).
- 82 Ir patiesi, ka saskaņā ar judikatūru, ciktāl publisko tiesību vienība veic saimniecisku darbību, ko var nodalīt no šīs vienības valsts varas prerogatīvām, attiecībā uz šādu darbību tā rīkojas kā uzņēmums, turpretī, ja saimnieciskā darbība nav nodalāma no valsts varas prerogatīvu īstenošanas, visas minētās vienības veiktās darbības ir saistāmas ar šo prerogatīvu īstenošanu (spriedumi, 2012. gada 12. jūlijs, *Compass-Datenbank*, C-138/11, EU:C:2012:449, 38. punkts, un 2013. gada 12. septembris, Vācija/Komisija, T-347/09, nav publicēts, EU:T:2013:418, 29. punkts; šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2009. gada 26. marts, *SELEX Sistemi Integrati/Komisija*, C-113/07 P, EU:C:2009:191, 71.–80. punkts).
- 83 Tomēr nepastāv nekāda veida sliekšnis, kuru sasniedzot būtu jāuzskata, ka visas darbības zem tā, ko veic viena vienība, būtu darbības, kam nav saimnieciska rakstura, tādēļ, ka saimnieciskās darbības tiktu veiktas mazākā apmērā. Saskaņā ar judikatūru, ja attiecīgās vienības saimnieciskā darbība ir nodalāma no tās valsts varas prerogatīvu īstenošanas, minētā vienība ir kvalificējama kā uzņēmums attiecībā uz šo daļu no tās darbībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 27. jūnijs, *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, C-74/16, EU:C:2017:496, 44.–63. punkts).
- 84 Tomēr prasītāja šajā lietā nav iesniegusi nevienu pierādījumu, lai pierādītu, ka ostu veiktās saimnieciskās darbības, ko par tādām attiecīgi ir identificējusi Komisija apstrīdētā lēmuma 45. apsvērumā, proti, tostarp piekļuves ostas infrastruktūrai piešķiršana pret atlīdzību, nebūtu nodalāmas no ostu valsts varas prerogatīvām, kā jūras satiksmes kontrolēšana un drošības nodrošināšana vai pretpiesārņojuma uzraudzība. Tādējādi, kā to tiesas sēdē apgalvoja Komisija, tas vien, ka var pastāvēt saimnieciska saikne starp šīm darbībām, jo ostu saimnieciskās darbības ļauj tās pilnībā vai daļēji finansēt to darbības, kas nav saimnieciskas, nav pietiekami, lai konstatētu šo darbību nenodalāmo raksturu judikatūras izpratnē.
- 85 Ciktāl prasītāja atsaucas uz Komisijas paziņojumu nostādnēm par valsts atbalstu pētniecībai, izstrādei un inovācijai (OV 2014, C 198, 1. lpp.), kurā ir paredzēts 80 % sliekšnis izpētes infrastruktūras darbībām, to pārsniedzot, šīs darbības kopumā tiek uzskatītas par tādām, kam nav saimnieciska rakstura, līdz ar to pietiek konstatēt, tāpat kā to ir izdarījusi Komisija, ka šī lieta nekādi neattiecas uz atbalstu pētniecībai, izstrādei un inovācijai, līdz ar to šis paziņojums nav piemērojams.
- 86 Turpinājumā attiecībā uz Komisijas paziņojuma par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu (OV 2016, C 262, 1. lpp.) 207. punktu tajā ir paredzēts – “ja jauktā izmantojuma gadījumā infrastruktūru izmanto galvenokārt tikai nesaimnieciskajai darbībai, Komisija uzskata, ka valsts atbalsta noteikumi uz attiecīgo finansējumu var vispār neattiekties ar nosacījumu, ka saimnieciskā darbība ir vienīgi papildinoša, tas ir, šī darbība ir tieši saistīta ar infrastruktūras ekspluatāciju un tai nepieciešama vai nesaraucami saistīta ar tās galveno nesaimniecisko izmantojumu”. Kā apgalvo Komisija, šis punkts tāpat attiecas uz finansējumu tādām infrastruktūrām, kuras izmanto gandrīz vienīgi mērķiem, kas nav saistīti ar saimniecisko darbību. Šajā lietā turpretī attiecīgais atbalsta pasākums ir atbrīvojums no nodokļa, kam nav tiešas saiknes ar infrastruktūru finansējumu, un tas nav saistīts ar darbībām – neatkarīgi no tā saimnieciskā rakstura vai tā neesamības –, kuru veikšanai šīs infrastruktūras tiek izmantotas.

87 Katrā ziņā šķiet, ka Francijas ostu saimnieciskajām darbībām nav tikai papildu raksturs to darbībām, kam nav saimnieciska rakstura. Tieši otrādi, no apstrīdētā lēmuma 39. zemsvītras piezīmes izriet, ka attiecīgā ienākumu daļa no ostas nodevām un ienākumi no valsts nodevām, proti, lauvas tiesa no ienākumiem par ostu saimnieciskajām darbībām, tika gūta no ostu saimnieciskajām darbībām, tie veidoja 55 % no ekspluatācijas izdevumiem Bordo ostai. Komisija tiesas sēdē turklāt apstiprināja, ka šie skaitļi vispārēji atbilda situācijai nozarē kopumā.

88 Tātad otrais pamats ir jānoraida.

Par trešo pamatu, kas būtībā ir saistīts ar kļūdām novērtējumā un nepietiekamu pamatojumu attiecībā uz nosacījumiem saistībā ar konkurences izkropļošanu un tirdzniecības ietekmēšanu dalībvalstu starpā

89 Galvenokārt prasītāja apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā ir pieļautas vairākas kļūdas “tiesību piemērošanā” saistībā ar novērtējumu attiecībā uz nosacījumiem par konkurences izkropļošanu un tirdzniecības ietekmēšanu dalībvalstu starpā. Pakārtoti gadījumam, ja Vispārējā tiesa secinātu, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, prasītāja apgalvo, ka lēmumā nav norādīts pietiekams pamatojums.

90 Komisija apstrīd šos argumentus.

91 Iesākumā ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru attiecībā nosacījumiem par konkurences izkropļošanu un tirdzniecības ietekmēšanu dalībvalstu starpā, lai valsts pasākumu varētu kvalificēt par valsts atbalstu, ir nevis jāpierāda, ka atbalsts reāli ietekmē tirdzniecību dalībvalstu starpā un faktiski izkropļo konkurenci, bet tikai jāpārbauda, vai šis atbalsts var ietekmēt šo tirdzniecību un draud izkropļot konkurenci (skat. spriedumu, 2015. gada 14. janvāris, *Eventech*, C-518/13, EU:C:2015:9, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).

92 It īpaši, ja dalībvalsts piešķirts atbalsts nostiprina kāda uzņēmuma stāvokli attiecībā pret citiem konkurējošiem uzņēmumiem tirdzniecībā starp dalībvalstīm, ir jāuzskata, ka atbalsts ir ietekmējis minēto tirdzniecību (skat. spriedumu, 2015. gada 14. janvāris, *Eventech*, C-518/13, EU:C:2015:9, 66. punkts un tajā minētā judikatūra).

93 Šajā ziņā nav vajadzīgs, lai uzņēmumi, kas saņem atbalstu, paši piedalītos tirdzniecībā starp dalībvalstīm. Ja dalībvalsts piešķir atbalstu kādam uzņēmumam, darbība tā valstī var saglabāties tāda pati vai pieaugt, taču tādējādi tiek samazinātas citās dalībvalstīs reģistrētu uzņēmumu izredzes iekļūt šīs dalībvalsts tirgū (skat. spriedumu, 2015. gada 14. janvāris, *Eventech*, C-518/13, EU:C:2015:9, 67. punkts un tajā minētā judikatūra).

94 Turklāt atbilstoši judikatūrai nav sliekšņa vai procentuālās robežas, ko nerasniedzot, var uzskatīt, ka tirdzniecība starp dalībvalstīm netiek ietekmēta. Atbalsta salīdzinoši nelielā nozīme vai atbalsta saņēmēja uzņēmuma salīdzinoši mērenais lielums *a priori* neizslēdz iespēju, ka tiktu ietekmēta tirdzniecība starp dalībvalstīm (skat. spriedumu, 2015. gada 14. janvāris, *Eventech*, C-518/13, EU:C:2015:9, 68. punkts un tajā minētā judikatūra).

95 Konkrētāk, attiecībā uz nosacījumu par tirdzniecības starp dalībvalstīm ietekmēšanu no judikatūras izriet, ka atbalsts, ko dalībvalsts piešķirusi kā nodokļu atvieglojumu atsevišķiem nodokļu maksātājiem, ir uzskatāms par tādu, kas var ietekmēt tirdzniecību, un tādējādi šis nosacījums ir izpildīts, ja attiecīgie nodokļu maksātāji veic saimniecisku darbību, kas izpaužas kā šāda tirdzniecība starp dalībvalstīm, vai tad, ja nevar izslēgt, ka tie ir citās dalībvalstīs dibinātu uzņēmumu konkurenti (skat. spriedumu, 2009. gada 30. aprīlis, Komisija/Itālija un *Wam*, C-494/06 P, EU:C:2009:272, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).

96 Attiecībā uz nosacījumu par konkurences izkropļošanu ir jāatgādina, ka atbalsti, ar ko ir paredzēts uzņēmumu atbrīvot no izmaksām, kuras tam parasti būtu jāsedz saistībā ar ikdienas pārvaldību vai parastu darbību, principā rada konkurences apstākļu izkropļojumu (skat. spriedumu, 2009. gada 30. aprīlis, Komisija/Itālija un *Wam*, C-494/06 P, EU:C:2009:272, 54. punkts un tajā minētā judikatūra).

97 Šajā lietā Komisija pārbaudīja abus šos nosacījumus apstrīdētā lēmuma 79.–93. apsvērumā. Apstrīdētā lēmuma 82. un 83. apsvērumā it īpaši ir noteikts šādi:

“Nodokļu atvieglojums, ko bauda attiecīgās ostas, tās atbrīvo no ikdienas saistībām, kuras tām būtu jāuzņemas normālos apstākļos. Šis atvieglojums rada tām priekšrocības salīdzinājumā ar tām Francijas ostām un Eiropas Savienības citu valstu ostām, kam tāda atvieglojuma nav. Tāpēc tas var ietekmēt Kopienas iekšējo tirdzniecību un izkropļot konkurenci.

Patiešām, ostu darbības nozarē ir konkurence, un to saasina transporta, jo īpaši jūras un iekšzemes transporta, raksturs un īpatnības. Pat tad, ja var uzskatīt, ka ostas gūst labumu no likumīga monopola, piedāvājot ostu pakalpojumus ostā, kuru tās apsaimnieko, to piedāvātie pārvadāšanas pakalpojumi vismaz zināmā mērā konkurē ar pārvadāšanas pakalpojumiem, ko piedāvā citas ostas un ko citās ostās piedāvā citi pārvadāšanas pakalpojumu sniedzēji kā Francijā, tā citās dalībvalstīs.”

98 It īpaši attiecībā uz to ostu situāciju, kas atrodas uz salām vai aizjūras teritorijās, Komisija apstrīdētā lēmuma 84. punktā ir vienīgi konstatējusi, ka, “[ciktāl] pastāv[ēja] vai varētu pastāvēt citi risinājumi, kā piegādāt preces uz aizjūras reģioniem, pasākums arī saistībā ar šīm ostām, kas atrodas tālu no metropoles vai no citām Eiropas ostām, var novest pie konkurences izkropļošanas un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm”. Tomēr apstrīdētā lēmuma 92. apsvērumā Komisija precizēja, ka, tās ieskatā, nevarēja izslēgt, ka “dažu ostu (jo īpaši tādu ostu, kas atbilst tās lēmumu pieņemšanas praksē izvirzītajiem nosacījumiem) gadījumā konkrēto pasākumu varētu uzskatīt par tādu, kas neietekmē tirdzniecību”. Vienlaikus, tā kā šī lieta attiecas uz atbalsta shēmu par vispārējo atbrīvojumu no UIN visiem saņēmējiem, kas ir minēti 1942. un 1943. gada valdības lēmumos, Komisija apstrīdētā lēmuma 93. apsvērumā uzskatīja, ka šis pasākums pats par sevi bija tāds, kas var izkropļot konkurenci Savienībā un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

99 Pirmkārt, ir jākonstatē, ka pretēji tam, ko pakārtoti apgalvo prasītāja, šāds pamatojums ir pietiekams, lai tā varētu saprast Komisijas izvēlēto argumentāciju un lai Vispārējā tiesa varētu to pārbaudīt.

100 Otrkārt, ir jāpārbauda prasītājas argumenti, saskaņā ar kuriem apstrīdētajā lēmumā esot pieļautas kļūdas novērtējumā attiecībā uz nosacījumiem saistībā ar konkurences izkropļošanu un tirdzniecības ietekmēšanu dalībvalstu starpā.

101 Šajā ziņā prasītāja apgalvo, pirmkārt, ka apstrīdētajā lēmumā nav ietverts neviens konkrēts pierādījumu elements, kas ļautu pamatot tās argumentāciju attiecībā uz nodokļa pasākuma šajā lietā radīto ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un konkurenci. Saskaņā ar judikatūru ietekme, ko pasākums vai atbalsta shēma atstājot uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm, nevarot būt tikai hipotētiska vai prezumpcijas veida.

102 Savukārt, kā to apgalvo Komisija apstrīdētā lēmuma 87. apsvērumā attiecībā uz atbalsta shēmu, ko piemēro ļoti dažādām ostām pēc to izmēriem, to atrašanās vietas, to veida (iekšējā osta, jūras osta) vai to darbībām, lai pierādītu, ka aplūkotais pasākums ir valsts atbalsts, nav vajadzīgs individuāli pierādīt, ka minētais pasākums katrā ostā atsevišķi izraisa konkurences izkropļošanu un tirdzniecības ietekmēšanu. Atbalsta shēmas gadījumā Komisija var vienīgi izpētīt attiecīgās shēmas raksturiezīmes, lai lēmuma motīvu daļā novērtētu, vai ar šo shēmu paredzētās kārtības dēļ tā sniedz ievērojamas priekšrocības saņēmējiem salīdzinājumā ar viņu konkurentiem un vai tā var galvenokārt dot labumu uzņēmumiem, kas piedalās tirdzniecībā starp dalībvalstīm. Tādējādi Komisijai lēmumā par šādu shēmu nav pienākuma analizēt atbalstu, kas saskaņā ar šādu shēmu ir piešķirts katrā individuālā gadījumā (šajā

nozīmē skat. spriedumus, 2011. gada 9. jūnijs, *Comitato "Venezia vuole vivere"* u.c./Komisija, C-71/09 P, C-73/09 P un C-76/09 P, EU:C:2011:368, 63. punkts, un 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija, T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 66. punkts).

- 103 Turklāt ir jānorāda, ka, lai gan, ievērojot iepriekš 91. punktā minēto judikatūru, Komisijai nebija pienākuma pierādīt, ka attiecīgais atbalsta pasākums bija tāda veida, kas varēja reāli vai paredzami ietekmēt konkurenci vai tirdzniecību starp dalībvalstīm, kā to apgalvo prasītāja, no apstrīdētā lēmuma izriet, ka attiecībā uz vairumu no skartajām ostām, it īpaši attiecībā uz tādām lielajām Francijas ostām kā Havras, Ruānas vai Marseļas ostām, netiek apstrīdēts, ka tās konkurē ar citām Savienības ostām, tādējādi pasākums atstāj reālu ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm (skat. apstrīdētā lēmuma 88. apsvērumu). Tāpat attiecībā uz mazajām ostām, it īpaši tām, kas atrodas pierobežā, Komisija nav pieļāvusi kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka tās arī faktiski piedalās pārrobežu konkurencē (skat. apstrīdētā lēmuma 91. apsvērumu). Tādējādi ir jākonstatē, ka šāda vispārēja pārbaude par to, vai pastāv konkurences izkropļojumi un tiek ietekmēta tirdzniecība starp dalībvalstīm attiecībā uz noteiktu kategoriju ostām, ir pietiekama, ņemot vērā pienākumus, kādi ir uzlikti Komisijai saistībā ar atbalsta shēmas pārbaudi (iepriekš 102. punkts).
- 104 Otrkārt, prasītāja kļūdaini uzskata, ka Komisijai bija pienākums pierādīt, ka ar attiecīgo nodokļu pasākumu, ar ko saņēma priekšrocības ostu infrastruktūras attīstītāji vai īpašnieki, tika sniegta ekonomiska rakstura priekšrocības arī šo infrastruktūru operatoriem vai gala lietotājiem.
- 105 Apstrīdētajā lēmumā attiecīgā atbalsta pasākuma saņēmēji ir skaidri identificēti kā "brīvostas (no kurām daļa ir kļuvušas par lielajām jūras ostām), jūras tirdzniecības kameras, tirdzniecības un rūpniecības kameras, kas pārvalda ostu iekārtas, pašvaldības – valsts īpašumā esošu jūras ostu iekārtu koncesionāres, kā arī uzņēmumi, kurus tās ir varējušas pilnvarot veikt šo iekārtu apsaimniekošanu" (apstrīdētā lēmuma 1. pants). Tātad Komisija ir pamatoti pārbaudījusi, vai attiecībā uz šiem saņēmējiem, nevis citām saimnieciskās darbības subjektu kategorijām, piemēram, ostu infrastruktūras operatoriem vai gala lietotājiem, bija izpildīti nosacījumi saistībā ar to, vai pastāv atbalsts, un it īpaši nosacījumi attiecībā uz konkurences izkropļošanu un tirdzniecības starp dalībvalstīm ietekmēšanu. Katrā ziņā, ciktāl prasītāja pārstāv Francijas ostas un TRK (tirdzniecības un rūpniecības kameras), kas ir atbildīgas par to ekspluatāciju, nav skaidrs kādā veidā pamatojuma nesniegšana attiecīgā gadījumā apstrīdētajā lēmumā attiecībā uz iespējamu netiešu atbalstu, ko saņemtu citas saimnieciskās darbības subjektu kategorijas, varētu ietekmēt minētā lēmuma spēkā esamību attiecībā uz prasītājas biedriem.
- 106 Treškārt, prasītāja uzskata, ka, pat ja pieņemtu, ka attiecīgais nodokļu pasākums varētu būt ietekmējis Francijas ostu noteikto cenu līmeni, tas nevar būt tāda veida, kas ietekmētu tirdzniecību starp dalībvalstīm vai izkropļotu konkurenci, jo cena nav noteicošais elements ostu konkurencē, ievērojot, ka to ietekmē daudzi citi faktori, piemēram, sakaru ar iekšzemi daudzums un kvalitāte, to novietojums vai priekšrocības, kādas tās var sniegt loģistikas sistēmai, raugoties kopumā.
- 107 Šajā ziņā pietiek konstatēt, tāpat kā to ir izdarījusi Komisija apstrīdētā lēmuma 85. apsvērumā, ka netiek apstrīdēts, ka piemēroto cenu līmenis ir viens no ostu konkurētspējas elementiem citu starpā. Fakts, ka arī citiem elementiem var būt lielāka vai mazāka nozīme uz ostas konkurētspēju, tātad nav tāds, ar ko var atspēkot Komisijas secinājumu šajā ziņā. Turklāt ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru nepastāv sliekšnis vai procentuālā daļa, zem kā var uzskatīt, ka tirdzniecība starp dalībvalstīm netiek ietekmēta (iepriekš 94. punkts). Prasītājas iesniegtā statistika par Francijas ostu tirgus daļu salīdzinājumā ar citām Savienības ostām tātad nav tāda, ar ko var atspēkot Komisijas secinājumus šajā ziņā.
- 108 Ceturtkārt, kā apgalvo prasītāja, katrā ziņā nosacījumi par tirdzniecības starp dalībvalstīm ietekmēšanu un konkurences izkropļošanu nav izpildīti attiecībā uz salu ostām, kā arī aizjūras ostām. Attiecībā uz salu ostām tā apgalvo, ka Komisijai bija jāņem vērā šo ostu īpašā situācija saskaņā ar tās paziņojuma par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu, ņemot vērā to galveno mērķi, kas tostarp ir saistīts ar turpinātības uzturēšanu starp salām un

metropoles teritoriju. Attiecībā uz aizjūras ostām, pirmkārt, tā atsaucas uz to tālo ģeogrāfisko novietojumu salīdzinājumā ar Savienības teritoriju un, otrkārt, to, ka šīm ostām neesot ievērojamas lomas Savienības transporta sistēmā, kā tas izriet no iespējas, kas ir paredzēta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/352 (2017. gada 15. februāris), ar ko izveido ostas pakalpojumu sniegšanas sistēmu un kopīgos noteikumus par ostu finanšu pārredzamību (OV 2017, L 57, 1. lpp.), izslēgt šīs ostas no tās piemērošanas jomas. Turklāt tā uzskata, ka Komisija apstrīdētā lēmuma 84. apsvērumā ir kļūdaini uzskatījusi, ka nodokļu pasākums šajā lietā esot pamudinājis atsevišķus uzņēmumus izmantot ūdensceļu transportu, nevis gaisa transportu, lai nogādātu preces aizjūras reģionos, kas līdz ar to esot izraisījis konkurences izkropļojumus un ietekmējis tirdzniecību starp dalībvalstīm attiecībā uz aizjūras ostām.

- 109 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Komisijas lēmums ir nevis par individuālu valsts atbalstu, kas attiektos uz konkrēto salu ostu vai aizjūras ostu situāciju, bet gan par atbalsta shēmu, kuras saņēmēji 1942. un 1943. gada valdības lēmumos vispārēji ir identificēti kā “autonomās ostas (no kurām daļa ir pārdēvētas par lielajām jūras ostām), jūras tirdzniecības kameras, tirdzniecības un rūpniecības kameras, kas pārvalda ostu iekārtas, pašvaldības – valsts īpašumā esošu jūras ostu iekārtu koncesionāres, kā arī uzņēmumi, kurus tās ir varējušas pilnvarot veikt šo iekārtu apsaimniekošanu” (skat. apstrīdētā lēmuma 1. pantu).
- 110 Šajā ziņā ņemot vērā judikatūrā noteiktās prasības (skat. iepriekš 91.–96. un 102. punktu), apstrīdētā lēmuma 82.–93. punktā ietvertā argumentācija ir pietiekama, lai pierādītu, ka ir izpildīti nosacījumi par konkurences izkropļošanu un tirdzniecības starp dalībvalstīm ietekmēšanu.
- 111 Pat ja pieņemtu, ka, veicot individuālu pārbaudi noteiktām salu ostām vai aizjūras ostām, varētu atklāties, ka daži no šiem nosacījumiem attiecībā uz tām nav izpildīti; tomēr attiecībā uz pastāvošu atbalsta shēmu kā šajā lietā šī pārbaude ir jāveic dalībvalstij atbalsta atgūšanas stadijā vai vēlākā stadijā, ievērojot lojālas sadarbības principu starp Komisiju un attiecīgo dalībvalsti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 9. jūnijs, *Comitato “Venezia vuole vivere” u.c./Komisija*, C-71/09 P, C-73/09 P un C-76/09 P, EU:C:2011:368, 63. un 125. punkts).
- 112 Līdz ar to prasītājas argumenti par salu ostu un aizjūras ostu individuālo situāciju ir jānoraida kā neefektīvi, neesot vajadzībai lemt par apstrīdētā lēmuma 84. apsvēruma pēdējā teikumā ietvertās analīzes pamatotību, jo šāda analīze ir lieka.
- 113 Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jāsecina, ka apstrīdētais lēmums ir pietiekami juridiski pamatots un tajā nav pieļauta kļūda vērtējumā attiecībā uz nosacījumiem par konkurences izkropļojumiem un tirdzniecības starp dalībvalstīm ietekmēšanu.
- 114 Tātad trešais pamats ir jānoraida.

Par ceturto pamatu saistībā ar kļūdu tiesību piemērošanā, veicot pastāvošā atbalsta pārbaudes procedūru, un LESD 108. panta 2. punkta pārkāpumu kopsakarā ar samērīguma principa pārkāpumu

- 115 Prasītāja apgalvo, ka Komisija ir pārkāpusi LESD 108. panta 1. un 3. punktu kopsakarā ar samērīguma principu.
- 116 Šajā ziņā prasītāja vispirms uzskata, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, veidama attiecīgās atbalsta shēmas pārbaudes procedūru. Konkrētāk, prasītājas ieskatā, Komisijai uzskatot, ka Francijas iestādēm bija jāpierāda attiecīgā nodokļu pasākuma saderība ar iekšējo tirgu, tā ir rīkojusies it kā tajā būtu iesniegts lūgums apstiprināt jaunu valsts atbalstu, kaut gan procedūra bija par pastāvošu valsts atbalstu, attiecībā uz kuru pierādīšanas pienākums saskaņā ar LESD 108. panta 1. un 2. punktu gulstas uz Komisiju.

- 117 Turpinājumā prasītāja apgalvo, ka saistībā ar atbilstīgo pasākumu procedūru, kas ir paredzēta Regulas Nr. 2015/1589 22. pantā, ja pietiek ar vienkāršu tās raksturiezīmju grozīšanu, lai novērstu konstatēto nesaderību, Komisija nevarot prasīt pastāvošas atbalsta shēmas atcelšanu. Līdz ar to saskaņā ar samērīguma principu atbalsta shēmas atcelšana ir jāparedz tikai tad, ja ir pilnīgi izslēgts, ka grozījumi, kādus var piemērot šai shēmai, varētu to padarīt atbilstošu līguma noteikumiem. Kā apgalvo prasītāja, Komisijai esot bijis jāpārbauda, vai, veicot noteikta veida izmaiņas attiecīgajā atbalstā, atbrīvojums varētu kļūt atbilstošs, lai izpildītu nosacījumus attiecībā uz pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (PVTN) finansēšanu un līdz ar to tikt uzskatīts par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar LESD 106. panta 2. punktu.
- 118 Turklāt prasītāja apgalvo, ka Komisija esot sagrozījusi LESD 93. panta nozīmi, uzskatīdama, ka uz šī panta pamata atļautajiem atbalstiem bija jābūt saistītiem ar noteikta veida izmaksām, kas nevar pārsniegt noteiktu sliekšni, kā arī ierobežodama šī panta materiālo piemērošanas jomu vienīgi attiecībā uz atbalstu ieguldījumiem, izslēdzot atbalstus darbībai. Šī argumenta atbalstam tā atsauca uz Komisijas lēmumu SA.37402 (2014. gada 18. decembris) par Budapeštas (Ungārija) ostai piešķirto atbalstu (OV 2014, C 141, 1. lpp.), kā arī Komisijas paziņojumu C(2004) 43 – Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu jūras transportam (OV 2004, C 13, 3. lpp.).
- 119 Šo pašu iemeslu dēļ prasītāja uzskata, ka Komisija kļūdaini nav piemērojusi LESD 107. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktu un LESD 349. pantu vienīgi tādēļ, ka nodokļu pasākums neesot domāts tāpēc, lai īstenotu Eiropas mēroga projektu, vai domāts tieši aizjūras ostām.
- 120 Visbeidzot prasītāja apgalvo, ka LESD 108. panta 1. un 2. punkta pārkāpums kopsakarā ar samērīguma principu ir acīmredzams vēl jo vairāk tādēļ, ka apstrīdētais lēmums tika pieņemts pēc divu regulu attiecībā uz ostām spēkā stāšanās, proti, Regulas 2017/352 un Komisijas Regulas (ES) 2017/1084 (2017. gada 14. jūnijs), ar ko Regulu (ES) Nr. 651/2014 groza attiecībā uz atbalstu ostu un lidostu infrastruktūrai, paziņošanas robežvērtībām atbalstam kultūrai un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai un atbalstam sporta un multifunkcionālai atpūtas infrastruktūrai un reģionālā darbības atbalsta shēmām tālākajos reģionos un ar ko Regulu (ES) Nr. 702/2014 groza attiecībā uz attiecināmo izmaksu aprēķinu (OV 2017, L 156, 1. lpp.), spēkā stāšanās, kaut gan šajā pēdējā regulā esot paredzēts vispārējās grupu atbrīvojuma regulas paplašinājums attiecībā uz ostu infrastruktūru, kā arī iespēja piešķirt darbības atbalstus tālākajiem reģioniem.
- 121 Komisija apstrīd šos argumentus.
- 122 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka LESD 108. panta 1. punktā ir noteikts, ka “Komisija, sadarbojoties ar dalībvalstīm, pastāvīgi pārskata visas atbalsta piešķiršanas sistēmas” un “tā iesaka šīm valstīm attiecīgus pasākumus, kas vajadzīgi sakarā ar iekšējā tirgus pakāpenisku attīstību vai darbību”. Tālāk LESD 108. panta 2. punktā ir paredzēts, –“ja Komisija, likusi ieinteresētajām pusēm iesniegt piezīmes, konstatē, ka atbalsts, ko piešķirusi kāda valsts vai kas piešķirts no šīs valsts līdzekļiem, ievērojot šā Līguma 107. pantu, nav saderīgs ar iekšējo tirgu, vai arī konstatē, ka šādu atbalstu izlieto nepareizi, tā pieņem lēmumu par to, ka attiecīgajai valstij Komisijas noteiktā termiņā tāds atbalsts jāizbeidz vai jāmaina”.
- 123 Regulas Nr. 2015/1589 VI nodaļā ir paredzēti sīki noteikumi attiecībā uz procedūru pastāvošas atbalsta shēmas gadījumā. Regulas Nr. 2015/1589 21. pantā iesākumā ir precizēts sadarbības mehānisms starp Komisiju un attiecīgo dalībvalsti, kas ir noteikts LESD 108. panta 1. punktā. Tālāk Regulas Nr. 2015/1589 22. pantā ir paredzēti atbilstīgi pasākumi, kādus Komisija var piedāvāt dalībvalstij, ja, tās ieskatā, pastāvošā atbalsta shēma nav vai vairs nav saderīga ar iekšējo tirgu. Šie pasākumi var izpausties tostarp kā attiecīgā atbalsta būtiski grozījumi vai attiecīgās atbalsta shēmas atcelšana. Visbeidzot Regulas Nr. 2015/1589 23. pantā ir paskaidrotas atbilstīgu pasākumu priekšlikuma juridiskās sekas. Tādējādi tajā ir paredzēts – ja attiecīgā dalībvalsts neakceptē ierosinātos pasākumus un Komisija, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts apsvērumus, joprojām uzskata, ka minētie pasākumi ir vajadzīgi, tā

uzsāk formālo izmeklēšanas procedūru. Turklāt ir precizēts, pantus attiecībā uz formālo izmeklēšanas procedūru un lēmumu veidiem, kādus Komisija var pieņemt šīs procedūras noslēgumā, piemēro *mutatis mutandis*.

- 124 Ņemot vērā šo tiesību normu tekstu, ir jāuzskata, ka Komisija nav ne pārnesusi pierādīšanas pienākumu, ne arī pārkāpusi procedūru, kāda ir jāpiemēro saistībā ar pastāvošas atbalsta shēmas pārbaudi.
- 125 Ir jāatgādina, ka šajā lietā Komisija vispirms veica atbalsta shēmas pārbaudi, sadarbojoties ar Francijas iestādēm, tad pēc priekšlikuma veikt atbilstīgus pasākumus, kurus šīs iestādes noraidīja, tā nolēma uzsākt formālo izmeklēšanas procedūru saskaņā ar Regulas Nr. 2015/1589 23. panta 2. punktu un LESD 108. panta 2. punktu (skat. iepriekš 2.–7. punktu).
- 126 Lai gan ar iepriekš 122. punktā minētajām tiesību normām ir ieviests sadarbības mehānisms starp dalībvalsti un Komisiju izmeklēšanas un priekšlikumu veikt atbilstīgus pasākumus stadijā, tajās tiesā veidā ir paredzēts, ka tad, ja Komisija nolēmj uzsākt formālo izmeklēšanas procedūru, tiesību normas attiecībā uz šīs procedūras norisi, kas parasti ir piemērojama jaunam atbalstam, ir piemērojamas *mutatis mutandis* arī procedūrā attiecībā uz pastāvoša atbalsta shēmu.
- 127 Tātad, kā to apgalvo Komisija, formālās izmeklēšanas procedūras norises laikā nav nekāda iemesla nošķirt procedūru, kas ir piemērojama jauniem un pastāvošiem atbalstiem.
- 128 Vēl jo vairāk nepastāv arī tādi iemesli, lai uzskatītu, ka pierādīšanas pienākums būtu ticis pārnest attiecībā uz pārbaudi par pastāvoša atbalsta shēmas saderību ar iekšējo tirgu. Kā to apgalvo Komisija, attiecīgā dalībvalsts un ieinteresētās personas saglabā brīvību apstrīdēt Komisijas pagaidu argumentāciju šajā ziņā formālās izmeklēšanas procedūras laikā. Dalībvalsts un mazākā mērā ieinteresētās personas parasti atrodas labākos apstākļos, lai pierādītu, ka pastāv vispārējo interešu mērķis, kas esot izvirzīts, pieņemot attiecīgo pasākumu, kas ļautu to atzīt par pilnībā vai daļēji saderīgu.
- 129 Ir jākonstatē, ka Komisija šajā ziņā apstrīdētajā lēmumā ir analizējusi tos dažādos saderības motīvus, kas tika izvirzīti formālās izmeklēšanas procedūras norises laikā, un tā ir paskaidrojusi iemeslus, kuru dēļ neviens no tiem neļāva atzīt kaut vai daļēji attiecīgo atbalstu par saderīgu ar iekšējo tirgu.
- 130 Pirmkārt, attiecībā uz LESD 93. pantu tajā ir paredzēts, ka “atbalsts ir saderīgs ar Līgumiem, ja tas vajadzīgs transporta koordinācijai vai ja tas ir atbildība par tādu saistību izpildi, kuras parasti uzskata par sabiedriskajiem pakalpojumiem”.
- 131 Šajā ziņā Komisija apstrīdētā lēmuma 97. apsvērumā uzskatīja, ka, ja iekšējām ostām ir svarīga nozīme multimodālo pārvadājumu attīstībā, visi ostu ieguldījumi neiederas LESD 93. panta darbības jomā, kas aprobežojas ar atbalstiem, kuri atbilst transporta koordinācijas vajadzībām. Turklāt, Komisijas ieskatā, atbrīvošana no UIN nav atbalsts ieguldījumiem, bet atbalsts darbības nodrošināšanai, kas nav piesaistīts konkrētiem ieguldījumiem. Pasākums nav piesaistīts arī atbildībai par tādu saistību izpildi, kuras parasti uzskata par sabiedriskajiem pakalpojumiem, kā norādīts iepriekš. Turklāt ieguvums, kas tiek gūts, atbrīvojot no nodokļa tiešā veidā, nav ierobežots ne līdz summai, kas vajadzīga, lai nodrošinātu transporta koordināciju, ne līdz atbildībai par tādu saistību izpildi, kuras parasti uzskata par sabiedriskajiem pakalpojumiem, un tātad arī nenodrošina samērīguma principa ievērošanu. Tam nav arī skaidri redzama stimulējoša ietekme, jo īpaši tāpēc, ka no nodokļa atbrīvojuma lielāku labumu gūst rentablākās ostas, kurām līdz ar to ir vairāk līdzekļu un mazāka vajadzība pēc stimuliem. Līdz ar to, Komisijas ieskatā, LESD 93. pants nav piemērojams.
- 132 Pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, šajā argumentācijā nav pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā. Prasītāja nepaskaidro, kādēļ atbrīvojums no UIN par labu ostām būtu nesaraujami saistīts un nepieciešams transporta koordinācijai.

- 133 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru Komisija var atzīt atbalstu par saderīgu tikai tadā gadījumā, ja tā var konstatēt, ka atbalsts veicina to norādīto mērķu, kuri ir minēti juridiskajā pamatā, uz ko ir izdarīta atsauce, apgalvojot tā saderību, sasniegšanu, ko uzņēmums normālos tirgus apstākļos nevarētu panākt pats ar saviem līdzekļiem. Citiem vārdiem, lai atbalstam varētu piemērot līgumā paredzētās atkāpes, atbalstam ne tikai ir jābūt saderīgam ar kādu no tajā izvirzītajiem mērķiem, bet tam arī ir jābūt nepieciešamam, lai šos mērķus sasniegtu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2017. gada 13. decembris, Grieķija/Komisija, T-314/15, nav publicēts, EU:T:2017:903, 180. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 134 Turklāt, lai gan ir patiesi, ka ne LESD 93. pantā, ne LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā nav nošķirts atbalsts darbībai no atbalsta ieguldījumiem, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru atbalstus darbībai, kas ir paredzēti pastāvošās situācijas saglabāšanai vai tam, lai uzņēmumu atvieglotu no izmaksām, kas parasti tam būtu jāsedz saistībā ar tā ikdienas pārvaldību vai ierastajām darbībām, principā nevar uzskatīt par tādiem, kas ir saderīgi ar iekšējo tirgu.
- 135 Atbalsts, ar ko vienīgi samazina kārtējos un parastos ekspluatācijas izdevumus, kādi uzņēmumiem būtu jāsedz jebkurā gadījumā saistībā ar to ierastajām darbībām, nevar tikt uzskatīts par tādu, kas ievēro sabiedrības interešu mērķi ne LESD 93. panta, ne LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta izpratnē. Tad, ja ar šādu atbalstu sniedz priekšrocības šiem uzņēmumiem salīdzinājumā ar to konkurentiem, lai gan to neattaisno sabiedrības interešu mērķu īstenošana, šādu atbalstu nevar atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu (spriedums, 2018. gada 12. jūlijs, Austrija/Komisija, T-356/15, pārsūdzēts, EU:T:2018:439, 581. punkts; šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 1995. gada 8. jūnijs, *Siemens*/Komisija, T-459/93, EU:T:1995:100, 76. punkts).
- 136 Turklāt prasītāja veltīgi atsauca uz Komisijas 2014. gada 18. decembra lēmumu lietā SA.37402 par Budapeštas ostai izmaksāto atbalstu, lai mēģinātu pierādīt attiecīgās atbalsta shēmas saderību ar iekšējo tirgu. Kā to apgalvo Komisija, pirmkārt, tās lēmumu pieņemšanas prakse nevar ietekmēt apstrīdētā lēmuma likumību (skat. iepriekš 72. punktu). Katrā ziņā pietiek konstatēt, ka attiecīgais atbalsts minētajā lietā bija atbalsts ieguldījumiem ostas infrastruktūrā, kam ir skaidri noteikts mērķis atšķirībā no pasākuma, kas tiek aplūkots šajā lietā.
- 137 Attiecībā uz Komisijas paziņojumu par atbalstu jūras transportam, kā uz to norāda pats nosaukums, tas attiecas vienīgi uz atbalstu par labu jūras transportam, nevis atbalstam ostām vai ostu infrastruktūrai. Turklāt šajā paziņojumā minētie nodokļu pasākumi neattiecas uz vispārēju atbrīvojumu no UIN kā šajā lietā, bet gan uz noteikta veida aplikšanas ar nodokļiem aizstāšanu ar citu, balstoties uz tonnāžu, lai izvairītos no tā, ka uzņēmumi maina savas darbības vietas. Līdz ar to prasītāja nevar izsecināt no šī paziņojuma vispārēju principu, atbilstoši kuram atbalsts nodokļu samazinājuma formā būtu saderīgs ar iekšējo tirgu. Šis paziņojums pierāda labākajā gadījumā, ka noteikta veida atbalsti darbībai nodokļu atvieglojumu formā var noteiktos izņēmuma gadījumos tikt atzīti par saderīgiem ar iekšējo tirgu, Komisija to neapstrīd (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 12. jūlijs, Austrija/Komisija, T-356/15, pārsūdzēts, EU:T:2018:439, 583. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 138 Otrkārt, attiecībā uz LESD 107. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktu un LESD 349. pantu Komisija šo tiesību normu piemērojamību ir aplūkojusi apstrīdētā lēmuma 98.–100. punktā. Prasītāja nepaskaidro, kādēļ šajā argumentācijā būtu pieļauta acīmredzama kļūda novērtējumā, tā vienīgi apgalvo, ka esot neapstrīdami, ka LESD 349. pants bija pietiekams juridiskais pamats, lai uzskatītu, ka nodokļu atbrīvojuma shēma aizjūras ostām bija saderīga ar līgumu.
- 139 Šajā ziņā tomēr ir jākonstatē, ka, pirmkārt, attiecīgais atbalsta pasākums nav domāts tikai aizjūras ostām, bet gan visām ostām un saņēmējām vienībām, kā tās ir identificētas apstrīdētā lēmuma 1. pantā. Otrkārt, LESD 349. pantā ir paredzēts, ka Savienības likumdevējs var noteikt konkrētus pasākumus, kas it īpaši ir domāti, lai paredzētu līgumu piemērošanas nosacījumus tajā minētajiem reģioniem, ievērojot to, ka šo reģionu strukturālā ekonomiskā un sociālā situācija ir saasinājusies noteiktu faktoru ietekmē, kuru pastāvīgais raksturs un kombinētā iedarbība smagi kaitē to attīstībai (spriedums, 2009. gada 10. septembris, *Banco Comercial dos Açores*/Komisija, T-75/03, nav publicēts,

EU:T:2009:322, 3. punkts). LESD 349. panta trešajā daļā tomēr ir paredzēts, ka Padome paredz pirmajā daļā minētos pasākumus, ņemot vērā tālāko reģionu īpatnības un grūtības un neietekmējot Savienības tiesiskā regulējuma integritāti un saskaņu, tostarp iekšējo tirgu un kopējo politiku. Tomēr ir jākonstatē, ka prasītāja neatsaucas ne uz vienu atvasināto tiesību normu, kurā būtu norādīts, ka Padome būtu nolēmusi atļaut atbalstu atbrīvojuma no UIN formā par labu ostām, kas atrodas aizjūras teritorijās.

- 140 Ciktāl prasītāja atsaucas uz Regulu 2017/352, pietiek konstatēt, tāpat kā to ir izdarījusi Komisija apstrīdētā lēmuma 111. apsvērumā, ka šīs regulas mērķis vai iedarbība nav ietekmēt Komisijas darbību, kas ir balstīta uz LESD 107. un 108. pantu. Tieši otrādi, šajā regulā, kas ir domāta, lai ieviestu tiesisko regulējumu ostu pakalpojumu sniegšanai un noteikumus attiecībā uz ostu finanšu pārskatāmību, ir paredzēts, ka tā ir domāta, lai nodrošinātu “efektīvu valsts atbalsta kontroli” (6. apsvēruma), ka tai “nebūtu jāliedz kompetentajām iestādēm piešķirt kompensāciju par darbībām, kas veiktas, izpildot sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, ar noteikumu, ka šāda kompensācija atbilst piemērojamajiem valsts atbalsta noteikumiem” (32. apsvēruma) un ka “jebkurā gadījumā būtu jānodrošina atbilstība valsts atbalsta noteikumiem” (43. apsvēruma).
- 141 Savukārt attiecībā uz Regulu 2017/1084, uz kuru arī atsaucas prasītāja, ar to tiek grozīta Komisijas Regula (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV 2014, L 187, 1. lpp.), tai tostarp pievienojot 56.b pantu un 56.c pantu, kuros ir paredzēta iespēja atbrīvot noteiktus atbalstus par labu jūras un iekšējām ostām. Tomēr Regulas Nr. 651/2014, kas ir pieņemta uz LESD 108. panta 4. punkta un Padomes Regulas (EK) Nr. 994/98 (1998. gada 7. maijs) par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 92. un 93. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (OV 1998, L 142, 1. lpp.), pamata, mērķis ir atļaut atbrīvot dalībvalstis no to pienākuma zināmos apstākļos paziņot par noteiktu kategoriju atbalstiem. Kā apgalvo Komisija, tomēr šajā regulā nav paredzēti citi atbilstības gadījumi, kā vien tie, kas ir noteikti līgumā. Līdz ar to, ciktāl Komisija apstrīdētā lēmuma 95.–104. apsvērumā ir pierādījusi, ka attiecīgo pasākumu nevarēja atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, tā vēl jo vairāk nevarēja, nepieļaujot acīmredzamu kļūdu novērtējumā šajā ziņā (skat. iepriekš), atzīt šo atbalstu par saderīgu uz Regulas Nr. 651/2014 pamata. Turklāt Regulas Nr. 651/2014 56.b pantu un 56.c pantā ir paredzēti zināmi nosacījumi, tostarp tos nosaucot par pieļaujamajām izmaksām, atbalsta intensitāti vai arī atbalsta nepieciešamību, tajā pašā laikā prasītāja nav mēģinājusi pierādīt, ka šie nosacījumi šajā lietā būtu izpildīti.
- 142 Tātad ir jānoraida prasītājas iebildums par procedūras, ko piemēro pastāvošam atbalstam, īpašo noteikumu pārkāpumu, par pierādīšanas pienākuma pārnesanu un acīmredzamām kļūdām novērtējumā attiecībā uz analīzi par atbalsta šajā lietā saderību ar iekšējo tirgu.
- 143 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka Komisija ir pārkāpusi samērīguma principu, jo apstrīdētajā lēmumā tā ir prasījusi pilnībā atcelt attiecīgo atbalstu tā vietā, lai prasītu to grozīt vai atzīt par saderīgu, izpildot nosacījumus.
- 144 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru samērīguma princips prasa, lai Savienības iestāžu pieņemtie akti nepārsniegtu to, kas ir piemērots un nepieciešams, lai sasniegtu attiecīgajā tiesiskajā regulējumā noteiktos mērķus; protams, ja ir izvēles iespēja starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, jāizvēlas vismazāk apgrūtinošais (skat. spriedumu, 2014. gada 17. jūlijs, *Westfälisch-Lippischer Sparkassen- und Giroverband/Komisija*, T-457/09, EU:T:2014:683, 346. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 145 Šajā lietā, kā apgalvo Komisija, tā kā apskatītais pasākums ir acīmredzami nesaderīgs ar iekšējo tirgu, to nevarēja ne grozīt, ne arī pakļaut nosacījumiem, kas to būtu varējuši padarīt par saderīgu ar iekšējo tirgu. Tā turklāt apgalvo, ka jebkādi grozījumi attiecīgajā atbalsta shēmā, lai to padarītu saderīgu ar

- iekšējo tirgu, būtu bijuši ārkārtīgi sarežģīti, jo pats sniegtās priekšrocības veids, atbrīvojums no UIN saistībā ar gūto peļņu, ir grūti saskaņojams ar saderības kritērijiem, tostarp ar pasākuma samērīgumu un pārskatāmību, ievērojot izvirzīto mērķi.
- 146 Šajā ziņā ir jānorāda, pirmkārt, ka Regulas Nr. 2015/1589 22. pantā ir paredzēts, ka Komisija var izteikt priekšlikumu noteikt atbilstīgus pasākumus vai būtiski grozīt attiecīgo atbalsta shēmu, vai arī noteikt zināmu skaitu procesuālas prasības, vai arī atcelt attiecīgā atbalsta shēmu. Iespēja atcelt atbalsta shēmu tādā ir skaidri paredzēta jau priekšlikuma par atbilstīgiem pasākumiem stadijā, kas ir pirms formālās izmeklēšanas stadijas.
- 147 Otrkārt, Komisijas iespēja prasīt pastāvoša atbalsta shēmas atcelšanu, ja formālās izmeklēšanas procedūras noslēgumā tā secina, ka tā nav saderīga ar iekšējo tirgu, nav pakļauta nekādiem papildu nosacījumiem, salīdzinot ar jauna atbalsta shēmas pārbaudi, ņemot vērā procesuālo noteikumu analogo raksturu, kāds pastāv starp šīm abām procedūrām, sākot ar formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu (skat. iepriekš 127. punktu).
- 148 Kā apgalvo prasītāja, tomēr šāda iespēja ir jāizmanto samērīguma principa ievērošanai, kas nozīmē to – ja attiecīgajā atbalstā ir iespējams veikt noteiktus grozījumus vai izmaiņas un ja tie ļauj to padarīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, Komisijai vismaz ir jāapsver šāda iespēja kopā ar attiecīgo dalībvalsti priekšlikuma par atbilstīgiem pasākumiem stadijā.
- 149 Tomēr ir jānorāda, tāpat kā to ir izdarījusi Komisija, ka šāds attiecīgā atbalsta shēmas grozījums, kuru turklāt Francijas Republika, šķiet, nebija iecerējusi, šajā lietā, šķiet, ir grūti īstenojams vai neiespējams. Attiecībā uz pasākumu, kas paredz beznosacījumu atbrīvojumu no UIN par labu noteiktām vispārējām saņēmēju kategorijām bez jebkādas saiknes ar skaidri noteiktu vispārējo interešu mērķi, šādas atbalsta shēmas grozījums nozīmētu, ka Francijas Republikai būtu bijis jāpaziņo par citu atbalstu, kas ir būtiski atšķirīgs no pastāvošā atbalsta shēmas, ko izskatīja Komisija. Tādējādi to būtu vajadzējis tostarp stingrāk ierobežot un pakļaut nosacījumiem par izmaksām, kas nav aptvertas ar noteikta veida ieguldījumiem vai iespējamo PVTN izmaksu kompensāciju, kuru veidu un apmēru būtu bijis jānosaka atkarībā no ostu kategorijām, iespējams, pat katrai ostai atsevišķi reizi gadā, ņemot vērā aptuveni 500 Francijas ostu finansiālās īpatnības un potenciāli atšķirīgos noteikumus saderības jomā, kādi ir piemērojami katrai no tām, tostarp aizjūras ostām.
- 150 Līdz ar to pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, ir jākonstatē, ka Komisija nav pārkāpusi samērīguma principu, nepārbaudot, vai, veicot noteikta veida grozījumus attiecīgajā atbalstā, tas būtu varējis atbilst nosacījumiem par PVTN finansēšanu un tikt uzskatīts par tādu, kas ir saderīgs ar iekšējo tirgu.
- 151 Ir patiesi, kā to apgalvo prasītāja, ka Komisijas 2009. gada 15. decembra Lēmumā par Valsts atbalstu SA.14175 (ex E 2/2005 un N 642/2009) – Nīderlande – *Existing and special projet aid to housing corporations* (OV 2010, C 31, 4. lpp.) un 2010. gada 30. augusta Lēmumā par Valsts atbalstu E/2005 – Nīderlande – *Existing aid to housing corporations: decision amending paragraphs 22–24 of the Commission Decision of 15 December 2009* (OV 2010, C 250, 1. lpp.) Komisija Nīderlandes iestādēm iesniedza priekšlikumu nevis atcelt pastāvošo atbalsta shēmu, bet gan to grozīt, lai panāktu tā saderību ar Savienības tiesību normām, ar kurām regulē valsts atbalstu.
- 152 Tomēr iepriekš 150. punktā minētajos lēmumos attiecībā uz sociālajiem dzīvokļiem Nīderlandē Nīderlandes Karaliste bija piedāvājusi uzņemt saistības, kas atbilda Komisijas priekšlikumiem par atbilstīgiem pasākumiem, lai padarītu atbalstu par saderīgu ar iekšējo tirgu. Tādējādi Komisijas galīgais lēmums tika pieņemts, pamatojoties uz Regulas Nr. 659/1999 19. panta 1. punktu, kurā bija paredzētas tiesiskās sekas, ja dalībvalsts piekrīt Komisijas priekšlikumam par lietderīgiem pasākumiem.
- 153 Šajā lietā turpretī dalībvalsts nav piekritusi Komisijas priekšlikumam par lietderīgiem pasākumiem, ne arī, kā to apstiprināja Komisija tiesas sēdē, tā nav piedāvājusi uzņemt saistības, kas ļautu atbildēt uz iebildumiem, kuri ir izvirzīti ar priekšlikumu par lietderīgiem pasākumiem, līdz ar to apstrīdētais

lēmums tika pieņemts formālās izmeklēšanas procedūras noslēgumā saskaņā ar Regulas Nr. 2015/1589 23. panta 2. punktu. Līdz ar to nav velkamas nekādas paralēles ar iepriekš 150. punktā minētajiem lēmumiem.

154 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ceturtais pamats ir jānoraida.

Par piekto pamatu saistībā ar labas pārvaldības principa pārkāpumu

155 Ar šo pamatu prasītāja apgalvo, ka apstrīdētais lēmums ir ticis pieņemts, pārkāpjot neitrālās objektivitātes pienākumu, kas Komisijai ir uzlikts ar labas pārvaldības principu, kurš ir garantēts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. pantā. Konkrētāk tā pārmet Komisijai tās bezdarbību, reaģējot uz atbalsta shēmām, ko saņem noteiktas Savienības ostas atbilstoši citās dalībvalstīs spēkā esošajam nodokļu regulējumam, kas līdz ar to izraisa jaunus konkurences izkropļojumus, tiešā veidā pārkāpjot savu iekšējās tirgus pareizas darbības garantētās lomu.

156 Komisija apstrīd šos argumentus.

157 Iesākumā ir jāpārbauda, vai, kā to apgalvo prasītāja, iespējams labas pārvaldības principa pārkāpums, pieņemot, ka tas ir pierādīts un ir kvalificējams par atsevišķi pastāvošu lēmuma likumības pārkāpumu, kas pats par sevi var izraisīt apstrīdētā lēmuma atcelšanu. Komisija norāda galvenokārt, ka šī principa pārkāpums varētu izraisīt apstrīdētā lēmuma atcelšanu vienīgi kopsakarā ar citas Savienības tiesību normas pārkāpumu. Šajā ziņā tā atsaucas uz 2001. gada 6. decembra sprieduma *Area Cova u.c./Padome* un Komisija (T-196/99, EU:T:2001:281) 43. punktu, no kura izriet, ka labas pārvaldības princips neietilpst to tiesību normu skaitā, ar kurām tiek piešķirtas tiesības privātpersonām, uz kuru pārkāpumu var atsaukties, lai konstatētu Savienības ārpuslīgumisko atbildību.

158 Tomēr ir jāatzīmē, ka judikatūra, uz ko atsaucas Komisija, ir par to, vai tiesības uz labu pārvaldību ir tiesību norma, ar ko piešķir tiesības privātpersonām, šis jautājums ir atbilstošs saistībā ar prasību sakarā ar atbildību, kas ir minēta LESD 268. pantā, nevis saistībā ar prasību atcelt tiesību aktu, kas ir celta uz LESD 263. panta pamata kā šajā lietā.

159 Saistībā ar pamatu par tiesību uz labu pārvaldību pārkāpumu prasītāja būtībā atsaucas uz rūpības un objektivitātes pienākuma pārkāpumu.

160 Saskaņā ar judikatūru rūpības pienākums ir daļa no labas pārvaldības principa. Tas vispārējā veidā attiecas uz Savienības administrācijas rīcību attiecībā ar sabiedrību un nozīmē, ka Savienības administrācijai ir jārikojas rūpīgi un uzmanīgi un tai ir jāpārbauda ar rūpību un uzmanību visi atbilstošie lietas elementi (šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumus, 2008. gada 16. decembris, *Masdar (UK)/Komisija*, C-47/07 P, EU:C:2008:726, 92. un 93. punkts, un 2015. gada 15. janvāris, *Ziegler* un *Ziegler Relocation/Komisija*, T-539/12 un T-150/13, nav publicēts, EU:T:2015:15, 97. punkts).

161 Turklāt saskaņā ar Pamattiesību hartas 41. pantu ikvienai personai tostarp ir tiesības uz objektīvu jautājumu izskatīšanu Savienības iestādēs. Šī objektivitātes prasība ietver, pirmkārt, objektīvo objektivitāti tādā nozīmē, ka nevienam ieinteresētās struktūras darbiniekam, kas atbildīgs par lietu, nedrīkst pastāvēt aizspriedumi vai personīgs pieņēmums, un objektīvo objektivitāti, atbilstoši kurai attiecīgajai iestādei ir jāsniedz pietiekamas garantijas, lai varētu izslēgt jebkādas leģitīmas šaubas par tās neitralitāti (skat. spriedumu, 2013. gada 11. jūlijs, *Ziegler/Komisija*, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 155. punkts un tajā minētā judikatūra).

162 Komisijai uzliktais neitralitātes pienākums tomēr nenozīmē, ka tai, izskatot pastāvošās atbalsta shēmas vairākās dalībvalstīs, ir pienākums veikt šīs izmeklēšanas vienlaikus vai pieņemt saistošus lēmumus vienlaikus visām dalībvalstīm. Šajā lietā ir patiesi, ka no Komisijas 2014. gada 9. jūlija paziņojuma

- presei par nodokļu atbrīvojumiem, kas ir piešķirti Nīderlandes valsts uzņēmumiem, izriet, ka “atsevišķās dalībvalstīs ostām piemēro nevis uzņēmumu ienākumu nodokli, bet citu nodokļu režīmu, kas var būt labvēlīgāks”, savukārt “citās dalībvalstīs ostas nemaksā uzņēmumu ienākumu nodokli vispār, jo to darbība nes zaudējumus”, prasītāja no šiem vispārējiem apsvērumiem nevar secināt, ka Komisija būtu pārkāpusi neitralitātes prasību, pievērsdamās iesākumā Beļģijas, Nīderlandes un Francijas nodokļu shēmām un pieņemdama nelabvēlīgus gala lēmumus attiecībā uz šīm shēmām, pirms vēl tā ir izskatījusi visas nodokļu shēmas citās dalībvalstīs, kuras, iespējams, arī ietver valsts atbalstu.
- 163 Turklāt ir jānorāda, ka līdzīgi argumenti tika izskatīti un noraidīti lietā, kurā tika pieņemts 2018. gada 31. maija spriedums *Groningen Seaports* u.c./Komisija (T-160/16, nav publicēts, EU:T:2018:317), saistībā ar vairāku Nīderlandes ostu iesniegtu prasību par Komisijas Lēmumu (ES) 2016/634 (2016. gada 21. janvāris) par valsts atbalstu SA.25338 (2014/C) (ex E 3/2008 un ex CP 115/2004), ko ir īstenojusi Nīderlande – atbrīvojums no uzņēmumu ienākumu nodokļa, kas ir piešķirts valsts uzņēmumiem (OV 2016, L 113, 148. lpp.).
- 164 Vispārējā tiesa patiesi lēma šajā lietā, ka iespējamu dalībvalstij ar līgumu uzliktā pienākuma pārkāpumu, tostarp LESD 107. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu, nevar attaisnot ar apstākli, ka citas dalībvalstis arī neesot izpildījušas šo pienākumu un ka vairāku konkurences izkropļojumu kopīgi radītās sekas uz tirdzniecību starp dalībvalstīm nevis savstarpēji izzūd, bet gan, tieši otrādi, tām ir kumulatīvs raksturs, kas palielina negatīvās sekas iekšējam tirgum (skat. spriedumu, 2018. gada 31. maijs, *Groningen Seaports* u.c./Komisija, T-160/16, nav publicēts, EU:T:2018:317, 97. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 165 Tādējādi pieņemot, ka arī citas dalībvalstis piešķir valsts atbalstu savām jūras ostām, tomēr tas nemaina faktu, ka Komisijas nolūks, apstrīdētajā lēmumā pasludinot attiecīgo atbalsta shēmu par nesaderīgu ar iekšējo tirgu un uzdotot to atcelt, ir atjaunot taisnīgus konkurences apstākļus ostu nozarē un tālād sasniegt tiesību normu mērķus valsts atbalsta nozarē (pēc analogijas skat. spriedumu, 2018. gada 31. maijs, *Groningen Seaports* u.c./Komisija, T-160/16, nav publicēts, EU:T:2018:317, 98. punkts).
- 166 Vispārējā tiesa turklāt atgādināja, ka vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošana bija jālīdzsvaro ar likumības principu, kas nozīmē, ka persona savās interesēs nevar atsaukties uz citas personas interesēs izdarītu nelikumību (skat. spriedumu, 2018. gada 31. maijs, *Groningen Seaports* u.c./Komisija, T-160/16, nav publicēts, EU:T:2018:317, 116. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 167 Līdz ar to ir jānorāda prasītājas arguments, atbilstoši kuram Komisija esot pārkāpusi labas pārvaldības principu, uzsākot valsts atbalsta procedūras vienīgi pret trīs valstīm – Francijas Republiku, Beļģijas Karalisti un Nīderlandes Karalisti, lai gan no atbildēm tās izsūtītajā aptaujā izrietēja, ka puse dalībvalstu bija atzinušas, ka tās ir paredzējušas savām ostām atkāpes nodokļu shēmas no vispārējā tiesiskā regulējuma.
- 168 Katrā ziņā šāds arguments ir neefektīvs, ciktāl ar to nevar apstrīdēt apstrīdētā lēmuma likumību, bet gan ar to drīzāk vēlas norādīt uz iespējamu Komisijas bezdarbību attiecībā uz līdzīgām atbalsta shēmām, kas esot spēkā tajā pašā laikā citās dalībvalstīs. Tomēr, kā to apgalvo Komisija, šādā gadījumā prasītāja var iesniegt sūdzību Komisijā par atbalsta shēmām, kas joprojām esot spēkā citās dalībvalstīs, un Komisijas nepamatotas un ilgstošas bezdarbības gadījumā celt prasību sakarā ar bezdarbību LESD 265. panta izpratnē.
- 169 Tātad, ņemot vērā visus šos apstākļus, piektais pamats ir jānorāda un arī visa prasība kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 170 Atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (sestā palāta)

nospriež:

- 1) **Prasību noraidīt.**
- 2) ***Union des ports de France* – *UPF* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

Berardis

Papasavvas

Spineanu-Matei

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2019. gada 30. aprīlī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture	1
Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi	3
Juridiskais pamatojums	3
Par pieņemamību	3
Par lietas būtību	7
Par pirmo pamatu saistībā ar kļūdu tiesību piemērošanā, jo Komisija esot kļūdaini kvalificējusi atbrīvojuma no UIN shēmu par labu Francijas ostām kā valsts atbalstu kopumā	7
Par otro pamatu saistībā ar kļūdu tiesību piemērošanā attiecībā uz Francijas ostu veikto saimnieciskā rakstura darbību novērtējumu	9
Par trešo pamatu, kas būtībā ir saistīts ar kļūdām novērtējumā un nepietiekamu pamatojumu attiecībā uz nosacījumiem saistībā ar konkurences izkropļošanu un tirdzniecības ietekmēšanu dalībvalstu starpā	13
Par ceturto pamatu saistībā ar kļūdu tiesību piemērošanā, veicot pastāvošā atbalsta pārbaudes procedūru, un LESD 108. panta 2. punkta pārkāpumu kopsakarā ar samērīguma principa pārkāpumu	16
Par piekto pamatu saistībā ar labas pārvaldības principa pārkāpumu	22
Par tiesāšanās izdevumiem	24